

Ráth Mór legújabb törvénykiadásai.

(Budapest Haas-palotában.)

- 1876. 27. t. cz. Az új váltótörvény 40 kr. Függelék az új váltótörvényhez. Váltóeljárás 40 kr.
 - 1876. 15. t. cz. A közadók kezeléséről 40 kr. Függelék az új közadó törvényhez. Pénzügy. rendeletek és utasítások az adófelügyelőkről, és az adó-behajtási eljárásról 60 kr.
 - 1876. 28. t. cz. A népiskolai hatóságokról 20 kr. Függelék a népiskolai törvényekhez. A közokt. minisztérium utasításai a polgári községek, a polg. községi iskolásközségek, és a népoktatási tanintézetek gondnoksága számára 60 kr.
 - 1876. évi Rendeletek gyűjteménye. (Az összes miniszterjarmok rendeletei) 3 frt.
 - 1876. évi Törvényesítkek. Nagybetűs 8-rét kiadás 3 frt. Diszes szebbkiadás 4 frt.
 - 1876. 5. t. cz. A közadók törvény módosítása 20 kr.
 - 1876. 6. t. cz. Az új közigazgatási törvények 40 kr.
 - 1876. 13. t. cz. A család és gada közötti viszony szabályozásáról, a gazdasági munkásokról és napszámosokról 40 kr.
 - 1876. 14. t. cz. A közegészségügy rendezéséről 40 kr.
 - 1876. 16. t. cz. A végrendeletek, örökösök szerződésének és halálesetre szóló ajándékozások alaki kelleiről 20 kr.
- Mindezen, úgy az összes 1867-1876. törvények Ráth Mór kiadásából akár 8-adrét nagybetűs, akár diszes szebbkiadásban kaphatók. Teljes jegyzékekkel ingyen szolgálunk.

Ritka alkalom a legjelesebb magyar műveknél rendkívül jutányos áron való megszerzésére.

Ráth Mór (Budapest a Haas-palotában)

A nyomásztó idők súlyának engedve, elhatározta magát közelismerésben részesülő kiadásai nagy részének árát tetemesen lecsökkenteni addig, míg az e célra szánt példányok száma tart, fenttartván magának ezek elfogytával a bolti árakat ismét beállítani.

A nagy könyvjegyzék kívánatra mindenkinek ingyen bérmentve küldetik el, és a többiek között Arany, Vörösmarty, Petőfi, Tompa, Kölcsey, Kazinczy, Csokonay, Eötvös, Toldy, Horváth Mihály, Kemény, Gsengeri, Ipolyi, Ssemere B., Szalay L., Salamon, Szabó Károly, Gyulay, Szász, Jókai, Jósika, Byron, Viktor Hugo, Scott, Fenillel, Verne, Bz, Góthe, Manzoni, Macaulay, Thiers, Prescott, Renan, stb. műveit diszes kiadásokban tartalmazza.

RÁTH MÓRNAK már 20 év óta fennálló elsőrangú könyvkereskedése **BUDAPESTEN** a Haas-palotában mindennemű irodalmi megbízásokat — természetesen a más kiadók által közbejártatott műveket is, — minden nyelven — legnagyobb figyelemmel, gyorsasággal jutányosan teljesíti. — Vidéki szíves megrendelések — a megrendelés megérkezéskor napján tételenek a postára. — Nagyobb megrendelések különös előnyökben részesülhetnek.

Valódi eredeti Serail-Pasta, tapasztalatazerülleg leghasznosabb és legegyszerűbb, persenek, pattanások, arcvörösség, bőrtka, ráncok, májolt stb. ellen, mindenévszakban biztos-segélyt nyújt, és pedig káros következmény nélkül, különösen a bőr tisztátalanoságot eltávolítja. Ára 1 frt 50 kr.

Valódi eredeti Serail-bőr-iffujtató-tej Elixír, állandóan használva, szépíti a bőrt, s örök ifjúsági frisséget kölcsönöz annak, ezen fölölmulhatlan szer különösen használatik fürdő és minden mosakodás után és ha az arca a nap-bősségének vagy hidegnek kitve van. Egy üvege ára 90 kr.

Valódi Serail-hajnövesztőszert Ezen világhírű balzsam anyagnak köszöni, melyből készíttetik; ezen balzsam — mint semmi más — medvesziből készült, emélfőve azon rendkívül erővel bír, hogy egész kopasz helyeken is a legdurvabb hajot növeszt. Egy elegans nagy porcellán-tégely ára 2 frt o. e.

Valódi Serail-fejkorpa-szesz, már kétszeri használat után az annyira alkalmatlan fejkorpat megemisszi, valamint a sömörképződést a fejbőrön egyszerűminderkorra elhárítja. Egy üvege ára 90 kr. o. e.

Valódi keleti szakállnövesztő-kenőcs, még fiatal embereknek is a legrovidebb idő alatt a legdurvabb szakállt növeszt. Több ezer férfi ezen csodálatlan szernek köszöni legjelebb dícsért. Ára 1 frt 60.

Valódi keleti haj- és szakáll-festőszert, barna és fekete hajnak előbbi természetes színét visszaadja, vörö, vagy szőke haját tetészerint barnára vagy sötét-feketére fest. Ára 3 frt 20 kr minden hozzá szükséges készlettel. (Össze nem tévesztendő az európai hajfestőszerekkel!).

Pasta Miracula, indiai növénygyökerekből készült fehér ártalmatlan balsam. Ha ezen balsamból a bőr bármely részére, például az arcra, ajkakra stb. csekély mennyiségű dörzsölünk, az esetben még természetes vagy beteges akapadtság, sőt diadémot koronánál is 20 perc alatt az utánaállatlan, mintegy odaléhalt, virágzó s állatkozó testest (Inermat) idős elö, milyent gyakorta csak felülő szép és fiatal embereknek csodálunk, s mely sem izadásg, sem többszörös törölgetés által el nem távolítható. Ezen kiáló szer minden festőszernél többre becsülendő. Ára 1 frt 80 kr.

A fentebb felsorolt készítmények, a legelőbbiek pipere-asztalainál nékülbehajtatnak s az összes európai szedőszereket is állnak, mert nem önkénylleg választott anyagokból készíttettek, hanem kivétel nélkül a Kelet növényeiből vétettek és eredetükben át a Serail kisközlöges titkát képezték; egy világszerte ismert illatszer-vegyésszé műhelyből érnek. Mustapha Effendi, csász. török udvari illatszerész Konstantinápolyban. — Valódi és eredeti minőségben Európában csak az alábbnevezett fürkárthasban kaphatók:

REISS B. urnál Budapestben, király-utca 46. szám, I. emelet,

ahová minden megrendelés intézendők, melyek pontosan és lelkiismeretesen az összes előleges beküldés vagy utasítást-mellett teljesíttettek. Minden cikk mellé a szükséges használati utasítás hozzácsatolva van és pedig német és magyar nyelven. A postán küldésnél csomagolási- és burtogért 20 kerral több számíttatik. 1876

PÉNZ

3000 kamatra földbírtokok, uradalmak és bérházakra, ugyisint közcségi kölcsönök egész Ausztria-Magyarország és Erdély számára, bármely összegben. 64 éleves részletekben visszafizetésre folyókat kaphatók: Behördl. autor. Escompte- und Escomptevermittlungs-Comptoir in Wien, Stadt, Schottenhof, 12. Stiege, Thür 8. Levelez. bérmentve és német nyelven kerütnék intézetni. 2375

Valódi eredeti Serail-Pasta, tapasztalatazerülleg leghasznosabb és legegyszerűbb, persenek, pattanások, arcvörösség, bőrtka, ráncok, májolt stb. ellen, mindenévszakban biztos-segélyt nyújt, és pedig káros következmény nélkül, különösen a bőr tisztátalanoságot eltávolítja. Ára 1 frt 50 kr.

Valódi eredeti Serail-bőr-iffujtató-tej Elixír, állandóan használva, szépíti a bőrt, s örök ifjúsági frisséget kölcsönöz annak, ezen fölölmulhatlan szer különösen használatik fürdő és minden mosakodás után és ha az arca a nap-bősségének vagy hidegnek kitve van. Egy üvege ára 90 kr.

Valódi Serail-hajnövesztőszert Ezen világhírű balzsam anyagnak köszöni, melyből készíttetik; ezen balzsam — mint semmi más — medvesziből készült, emélfőve azon rendkívül erővel bír, hogy egész kopasz helyeken is a legdurvabb hajot növeszt. Egy elegans nagy porcellán-tégely ára 2 frt o. e.

Valódi Serail-fejkorpa-szesz, már kétszeri használat után az annyira alkalmatlan fejkorpat megemisszi, valamint a sömörképződést a fejbőrön egyszerűminderkorra elhárítja. Egy üvege ára 90 kr. o. e.

Valódi keleti szakállnövesztő-kenőcs, még fiatal embereknek is a legrovidebb idő alatt a legdurvabb szakállt növeszt. Több ezer férfi ezen csodálatlan szernek köszöni legjelebb dícsért. Ára 1 frt 60.

Valódi keleti haj- és szakáll-festőszert, barna és fekete hajnak előbbi természetes színét visszaadja, vörö, vagy szőke haját tetészerint barnára vagy sötét-feketére fest. Ára 3 frt 20 kr minden hozzá szükséges készlettel. (Össze nem tévesztendő az európai hajfestőszerekkel!).

Pasta Miracula, indiai növénygyökerekből készült fehér ártalmatlan balsam. Ha ezen balsamból a bőr bármely részére, például az arcra, ajkakra stb. csekély mennyiségű dörzsölünk, az esetben még természetes vagy beteges akapadtság, sőt diadémot koronánál is 20 perc alatt az utánaállatlan, mintegy odaléhalt, virágzó s állatkozó testest (Inermat) idős elö, milyent gyakorta csak felülő szép és fiatal embereknek csodálunk, s mely sem izadásg, sem többszörös törölgetés által el nem távolítható. Ezen kiáló szer minden festőszernél többre becsülendő. Ára 1 frt 80 kr.

A fentebb felsorolt készítmények, a legelőbbiek pipere-asztalainál nékülbehajtatnak s az összes európai szedőszereket is állnak, mert nem önkénylleg választott anyagokból készíttettek, hanem kivétel nélkül a Kelet növényeiből vétettek és eredetükben át a Serail kisközlöges titkát képezték; egy világszerte ismert illatszer-vegyésszé műhelyből érnek. Mustapha Effendi, csász. török udvari illatszerész Konstantinápolyban. — Valódi és eredeti minőségben Európában csak az alábbnevezett fürkárthasban kaphatók:

REISS B. urnál Budapestben, király-utca 46. szám, I. emelet,

ahová minden megrendelés intézendők, melyek pontosan és lelkiismeretesen az összes előleges beküldés vagy utasítást-mellett teljesíttettek. Minden cikk mellé a szükséges használati utasítás hozzácsatolva van és pedig német és magyar nyelven. A postán küldésnél csomagolási- és burtogért 20 kerral több számíttatik. 1876

Legbecselesebb, legszebb, karácsonyi ajándék.

A Franklin-Társulat, magy. ir. intézet kiadásában Budapest, IV. egyetem utca 4. sz. megjelent s minden könyvkereskedésben kapható:

DEÁK-ALBUM.

Emlékkönyv.

Zichy Mihály rajzaival.

Ára füzve 3 frt, diszkötésben 5 frt.

A Franklin-társulati Deák-album közbejött akadályok miatt csak most hagyta el a sajtót. Későn az eredeti tervet, elég jókor a halhatatlan s így soha el nem évülő nagy nevet illetőleg. Mert a kegyelet bármiféle nyilatkozata Deák nagysága és emléke iránt mindig idősebbi lesz nálunk, s szerencsétlenség lenne az országra és nemzetre nézve ha a közvélemény bármikor nem annak, hanem elkésett vagy éppen idősebbi hódolatnak tekintend. De mellőzve e vitatásra nem szoruló igazságot — az album tartalmáról is elmondható, hogy — idősebb, mivel a névtelen szerkesztő oly cizkikeket és dolgokat igyekezett szerezni és gyűjteni, mik ne csupán az alkalmi lelkesedés és gyász pillanatnyi érdeklődésének és részvétének nyújtásának kapós anyagot, hanem a történet által is számbavehető becses adalék legyenek még akkor is, mikor az album diszkötése már elkopott, s újabb művek leszorítják azt a napirendről.

Sikerült-e törekvése? feleljen helyette a következő érdekes, s kitűnő nevekkel csillogó tartalom-jegyzék:

TARTALOM: Törvényesítkek. (Zichy M. rajzaival). — Első rész. B. Pojmaniczky Frigyes. Nyílt levél a szerkesztőhöz. — Degré Alajos. Deák Ferenczet hol láttam először? — Zichy Antal. Deák Ferenc halálára (Zichy M. rajzaival). — Salamon Ferenc. Deák Ferenc társadalmi hatása. (Zichy M. rajzaival). — Zay Sándor. Régebbi és újabb költemények. — Vörösmarty M. Deák Ferenc. A zalamegyeieknek. — Garay J. Deák szava s deák szavak. — Bajza. Deák Ferencnek. (Emléklap). — Garay J. Aldomás Deák Ferencre. — Szabados János. Deák Ferencnek. — Csepreghy Ferenc. Deák Ferenc halálára. — Komlóczy József. Az első éjjel. — Halász Imre. Látogatás Deák Ferencnél P.-Sz. Lászlón. (Két képpel). — Zichy Antal. A lakat. (Zichy M. rajzaival). — Czippuslombok. — Tóth Kálmán. Deák Ferenc halálára. — Ábrányi Emil. Deák Ferenc ravatánjánál (képpel). — Szász Károly. Deák sirja. — Komlóczy József. Deák Ferenc emlékezete. — Hajnalka. Emlékezés Deák Ferencre. — Négy László. Deák Ferenc mint szónok. Aesthetikai tanulmány. (Zichy M. rajzaival). — Pap Gábor. Gondolatok Deák Ferenc ravatánjánál. Deák Ferenc emlékezete, költemények. — Frankenburg Adolf. Egy kis adat a kiegyezés stádiumából. — Várady Gábor. Apróságok egy nagy emberről. — B. Jósika Kálmán. Deák Ferenc a pártok fölött. — Női könyvek. — Hajnalka. Deák Ferenc halálára. — Anna. Mikor temették. — B. B. Vilma. Az utolsó koszorú. — K. o. y. A. s. A Nedzky család. — Borostyáni Nándor. A nagyság terhe. — Második rész. — Áldor Imre. Deák Ferenc. (Jellemrajzi vázlat). — Visi Imre. Deák Ferenc mint szónok. (Politikai szempontból). — Balázs Sándor. Deák Ferenc a társaságban. — Deák Ferenc aranyombdataból. — Adomák. — Abafi Lajos. Könyvészeti adalék.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK együttl. egész évre ... 12 frt félévre ... 6 * Csepán a VASÁRNAPI UJSÁG: egész évre ... 8 frt félévre ... 4 * Csepán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: egész évre ... 6 frt félévre ... 3 *

53. szám. — 1876.

Budapest, december 31.

XXIII. évfolyam.

DONADIO BIANKA.

Művész hazája széles e világ, mondja a költő és igazat mond. Azt a nyelvet, melyen a művészet nyilvánul, megérti minden ember, bármely nemzethez tartozzék. A szép arczkép, a szép szobor mindenkinek fölkelte bálumatát, s a szép zene iránt minden fül fogékony. Azért, a hol a művészetnek számot tevő csarnoka van, képviselve van ott minden nemzet művészete, mely azt nagyra vitte. A muzeumok, a kép- és szoborcarnokok vetekedve szerzik egy-egy világhírű festő vagy szobrász eredetijét, vagy ha nem tehetik, legalább másolatát, öntvényét, úgy hogy a műrekek, melyeknek híre a művelt világot bejárta, minden ily gyűjteményben föltalálhatók.

A színpad sem egyéb, mint egy-egy ily muzeum, csakhogy annak műrekei — a szülő költészet természetéhez képest — örökké változnak, csoportozataik nem maradnak meg vaszonra vagy kőbe örökítve, hanem alakulnak, megújulnak, soha nem ismétlődnek, örökké újabb meg újabb élvezetet nyújtanak, mely nem hasonlít elődjéhez, ép úgy, mint a kaleidoszkop örökké változó képeivel.

A magyar nemzeti színház a magyar színművészet számára emelt templom vala. Az ma is. De nem vonhatta el magát a világrámlattól teljesen, melylyel nemzeti irányban és nemzeti jelleggel, de versenyezni és lépést tartani akart. Még a drámájában, melyet pedig a hazafias érzés és ösztön az idegen befolyástól szűzességében megtartani igyekezett, még abban sem tehetette, hogy kizárólag csak nemzeti maradjon, s a hazai drámairodalom a közönség érdeklődésében előbb a német, majd a francia színpad termékeivel volt kénytelen megküzdeni; sőt néha-néha egy-egy világhírű drámai művész, mint Ristori, Ira Aldridge, Levasseur is föllépett deszkáin. Operáját pedig éppen lehetetlen volt fenntartania idegen termékek nélkül, mert hisz ez a műfaj, az egy Erkelen kívül, eredeti magyar jellegű ápolóra még nem is igen talált, s a magyarnál sokkal előre haladottabb nemzetek sem képesek saját szükségletüket kielégíteni saját szel-

lemők termékeiből, s talán az egy olasz kivéve, minden más nemzet az idegenek termékeire is rászorul.

Mi is így vagyunk vele a nemzeti színpadon. Beethoven, Mozart, Rossini, Weber, Mayerbeer, Donizetti, Verdi, Wagner, Gounod, Auber, Cherubini, s Európa többi nagy zeneköltői itthon vannak nálunk és saját nemzeteiknek sem szerethetnek nagyobb élvezetet, mint nekünk, kik nem vagyunk csekélyebb műérzékkel ellátva, mint ama nemzetek, melyek őket szülték. Természetes tehát, hogy valamint mi is kölcsönözünk a külföld előkelő színpadai-

nak saját hazánk gyermekei közül olyokat, kik egyik-másik ismert zenemű kiváló tolmácsaiként szerepelnek, a nemzetek közt fennálló csereviszonynál fogva magunk is látni és hallani vágyunk olyanokat a külföld művészei közül, kik, hogy úgy mondjuk, rátermettek az előttünk ismert műrekek kitűnőbb előadására.

A mióta a nemzeti színház fennáll, sok világhírű művész fordult meg azon. Az egy orosz kivéve talán minden nemzet fiaihoz volt már szerencsénk. Láttunk olaszt, olykor egész stagnonét — francziát, angolt, spanyolt, svédet, lengyelt,

DONADIO BIANKA.

Csak 7 frt 50 krajczárért.

Ezt hallani, látni és bálmulni kell!

Egy valódi angol britannia-alpaca-erüst szatli készlet, melyet némely hástárthasban az egészségromtó pakfong-kanalak helyett lehetne alkalmazni, a következő 55, valóban gyakorlati, elpusztíthatatlan darabból állván Britannia-alpaca az egyetlen fém, mely mindig az esztétikus hasonlóan fehér marad. A készlet áll a következőkből:

- 12 db. nehéz é-ókanál,
 - 12 " " kávéskanál,
 - 12 " " asztali villa, / fekete / fényes / kék, / nyéllel,
 - 1 " nehéz tejszedő kanál,
 - 1 " nehéz levestsedő kanál,
 - 1 valódi china-erüst csukorhintó,
 - 1 valódi china-erüst csukorfogó,
 - 2 db. china-erüst gyertyatartó,
 - 2 db. china-erüst tojásphárka,
 - 1 china-erüst tea-szűrő.
- Mindez osak **ft. 7.50.** Mindez osak **ft. 7.50.**
- Mindezen 55 tárgy csak 7 frt 50 kr.-ba kerül, a china-erüst-tárgyak végeladásában, Bécs, II., Praterstrasse 16.

Az érmekek, ásványok és régiségek

irodája a régi Lloyd-épületben ajánlja gazdag raktárát minden kor- és országbeli **PÉNZEK- és ÉRMEKBŐL;** mindenféle ritka régiségek, mindennemű maár-és állat-szemek, ugyisint leggyázdagabb választékát ritka ásványokból, egyenkint és rendezett gyűjteményekben, iskolák, magasszab tanintézetek és magán-kedvelők számára a legjutányosabb áron. Ugyanott érmekek, ásványok és régiségek a legmagas áron megvétetnek. 2686

Előfizetési felhívás

„BUDAPESTI BAZÁR“

czímű legszebb és leghasználhatóbb divatlapra. XVIII. évfolyam.

A „Budapesti Bazár“ január 1-86 száma diszes bál divatképet hoz, a főven pedig nagy képleben elegans bálöltözökeket mutat be; a január 15-ik számhoz pompás tableauxzerű álarcos jelmez-divatképek mellékelve. A divatútdóstitásba a legújabb bál czikknek lesznek ismertve, melyekre megrendeléseket szívesen elfogad a szerkesztőség. Mindenféle szabásminta megrendelhető.

Előfizetési ára: negyedévre 2 frt 50 kr., félévre 5 frt. Az előfizetési pénzek Király János szerkesztőhöz (uri-utca 11. szám) küldendők. 2834/6

A FRANKLIN-TÁRSULAT magy. irod. intézet kiadásában (Budapest, egyetem-utca 4) megjelent és kapható

Vényminta-tár

a magyar gyógyszerkönyvhez. Pharmakologiai alapon összeállította **Dr. SZEREMLEY MIHÁLY.** Ára vászonba kötve 2 frt 60 kr.

némeket stb. stb., de vajmi könnyen el lehetne számlálni azok sorát, a kiknek fölépte tartós nyomot hagyott maga után, mint La Grange, Alboni, Artót, Murszka. Hauck k. a. -t, a kedves amerikai énekesnőt nem említjük itt, fölépése sokkal újabb keletű, semhogy már elfeledhették volna. De pár évi távollét után aligha fennmarad emléke annyira, mint az előbb említették.

Most újra egy oly művésznő vendégszerepel színpadunkon, a kiről már most elmondhatjuk, hogy kedves emléke sokáig nem lesz elfeledve a magyar főváros közönsége előtt.

Donadio Bianka színházunknak ez időszerepelt már harmadizben vendége, ama kevés művésznők egyike, kik mindenütt, hol megjelennek, szíves fogadtatásra talál. Egyszerű, valóban átértett művésze és szende természetes ábrázolása által bevési magát az emlékezetbe s állandó helyet követel magának. Művésze, ha nem tartozik is a világhódító tünemények közé, oly nevet biztosít számára, mely mindenkor kedves marad előttünk. Budapestnek kétszeres oka van a vendég művésztét rokonszenvenvel kísérni. Nemcsak a ritka műveltség, melyben részesíti, hanem azért is, mert az ifjú művésznő ugyszólván Budapestről nyerte művészi utlevélét. Az ismeretlen Donadiora csak budapesti működése után kezdett figyelmessé lenni a külföld, a budapesti közönség tetszése volt ajánló levele Európa előtt, s itteni első nagyszerű vendégszereplése után kapta meg a fényes ajánlatokat és szerződött be Merellinek, világot beutazó híres operatársaságába, melynek jelenleg is tagja.

Donadio Bianka hangja két oktáván túl terjedő magas szoprán, a felsőbb hangokban csalóganyszerű csengéssel, a közép és alsó hangokban tompább színezettel. Hangképzése egyenletes, hangvétele tiszta és biztos, futamai simák, gyönyörűek! Szerepei technikai nehézségeinek legyőzésében nagy előnyére van az a könnyűség, melylyel felső hangjaival bánik, de leginkább bámulandó benne a s t a c c a t ó k biztos és művészi kivitele a legfelsőbb hangrétegekben. E tekintetben valóban ritkítja párját és elragad. Talán a magas hangok tulságos használatának és kiképzésének tulajdonítható a közép és alsó hangok némi fogyatkozása.

Hogy a rokonszenven oly önkényt kínálkozik számára, ahhoz nem csekély mértékben járul bájos megjelenése, előadásának, játékának keresetlen, nemes egyszerűsége. Nem hódít egyes forejelenetekkel, hanem az egész alak egyöntetűsége által. Igénytelenül lép fel s igény nélkül játszik, mintha nem is közönségnek, de önmagának játszanék. Tapost nem keres, de talál.

Hangjának természete és egész egyénisége határozottan a lyrai szerepkörre utalja, legszebb diadalait is az ezen szerepekre irt dalművekben aratja. Műsora nem terjedelmes, mindössze 12—15 szerepből áll, osztozik ebben más hírneves énekesnőkkel, kik kis számu szerepekből álló műsorról indulnak hódító körutra. Legjobb szerepeiből megemlítjük Rosinát a „Sevillai borbély“-ban, „Lammermori Luciá“-t, Aminá-t az „Alvajáró“-ban, Opheliát „Hamlet“-ben és Mignon-t, melyben a czimszerepelt jeles elődje Hauck Minnie-től eltérő, de Góthe Mignonját jobban megközelítő felfogással mutatja be.

A mi kevés életrajzi adattal birunk fölé, a következőkben foglaljuk egybe. Állítólag a francia-német háborúnak köszönhetjük, hogy Donadio Bianka mint művésznő gyönyörködött a világot. A művésznő, családi nevén Dieudonné Blanche, egy jómódu francia családból származik; atyja a háború által csaknem tönkre jutván, Bianka nem érzett többé nyugalmat az atyai házban s elhatározta kiváló művészi tehetsége által családjá zsilált viszonyain tőle telhetőleg segíteni. Már gyermekkorában rendkívüli hajlamot érzett a művészethez, s mint jeles zongorajátzó is dicsérik, a kik hallották. A háború után több lelkes műbarát biztatására egészen a művészetnek szentelte életét.

Párisba érkezvén, az előnyösen ismert Penderfer asszonynál nyerte magasabb kiképeztetését s ott meghallván őt Halanzier, a párisi nagy opera igazgatója, rögtön szerződési ajánlatot tett neki, de Bianka még habozott mindaddig, míg a jeles énektehetségek fölfedezésében oly szerencsés impressario Strakosch is ráakadt, ki azonnal fölismeré benne a drága aranybányát, s hasonló ajánlattal járult eléje. A vége az lett, hogy Strakosch győzött és Bianka, ki a Dieudonné („Istenáda“) nevet olvasza fordította, mint Donadio 1873. december 18-án lépett először a világot jelentő deszkákra a párisi olasz operában. Első fölépte rendkívül sikerült s a párisi kritika elismerte, hogy Donadióban egy új csillag van keletkezésben. Strakosch több évre kötvén vele szerződést, körutra vitte, hogy fölfedezését a világgal megismertesse. 1875-ben Stockholmban és Grácban vendégszerepelt, s innen irt Strakosch a nemzeti színház igazgatóságának a művésznő föléptetését iránt. B. Podmanitzky Frigyes meg is kötötte a szerződést egy kezdetben rövid időre szabott, de később a növekvő siker által teljesen indokolt, két hónapra terjedő vendégszereplésre. Itteni sikeres vendégszereplése után ment Prágába, onnan Varsóba, majd Moszkvába, már mint Merelli operatársaságának tagja, Moszkvából Berlinbe s innen Bécsbe, mindenütt dicsőséget szerzvéen magának és aranyat élelmes impressariójának. Bécsből most ismét hozzánk került s a budapesti közönség, melynek a művésznő már első fölépte után kedvező lón, bizonyára hálára van kötelezve a nemzeti színház igazgatóságának, hogy e kedves művésznőt, habár borsos feltételek mellett is, — 700 forintot kap egy fölépteért, — minél tovább és gyakrabban élvezheti. Hogy innen melyik világvárosba viszi őt impressariójának parancsszava, nem tudjuk; de bárhol lesz is, legyen meggyőződve, hogy emléke előttünk kedves marad, s a budapesti közönségnek mindenkor kedves lesz őt viszontlátni.

Archimedes pontja.

Elbeszélés.

Írta

Törs Kálmán.

(Vége.)

Talentum uram egy álló hétig nem beszélt diáknak. Még ez a tökéletes nyelv se volt elég tökéletes az indulatok ama viharának kifejezésére, mely kebelében dult. Szörnyű, szörnyű gondolatok marczangol-

ták ott belől, s nem egyszer volt azon a ponton, mikor végig tekintett a dolgozó asztalon, s megpillantotta azon a méla tétlenségben heverő nagy ollót, mondjuk, sokszor volt azon a ponton, hogy ennek az ollónak párkaszerű alkalmazásában megelőzze Abdul Aziz szultánt.

De csak nem tette. A helyett elmélyedt magában, s nem látszott kíváncsinak semmire, a mi körötte történt. Ő föléle fordulhatott a világ.

A különféle bekecsék, dolmányok, pruszlikok és lajbik szomorú unatkozásban várakoztak arra az időre, mely számukra a konstitúciójuk reformját hozza. Mindhiába! Talentum uramnak nem volt érdeke abnormis állapotai iránt, s hiába volt a külső intervenció, mely hol a komámuraméktól, hol a komámuraméktól kiindulva, latba vetette sürgető befolyását a tarthatatlan állapotok gyökeres átalakítására. Talentum uram ez irányban nem nyújtott se kilátást, se reménységet, annál kevésbbé elfogadható garanciát.

A diákok, a mesterinasok nem tudták mire vélni e megváltozott, sőt mondjuk ki bátran, fenekestől felfordult helyzetet. Csak Gabi sunyított oldalvált, levén neki mindezek kuforrásáról, ha nem is biztos információja, de legalább spuriusa.

Megjött a vasárnap is. A megpihenés, az üdülés, a kedély és élvezet napja más- kor. Most? Hiába van beírva vidám vörös betűkkel a kalendáriumba, fekete ez a nap Talentum uramnak, fekete, mint az éjszaka.

Máskor ilyenkor egy kis borocska is került az asztalra. Talentum uram dehogyan nyult volna most hozzá. Csoda, hogy ezetté nem savanyodott a Talentum uram arcától. Pedig Talentum uram mindig elővette ilyenkor Virtus asszonyt, ha a bor melegebb, a káposzta hidegebb talált lenni a kellőnél, mondjuk, mindig kötődött Virtus asszonynyal, hogy ugy-e a káposzta került a pincéből, a bor meg a konyhából, — ezért e megismerése a két komedencia közt a temperaturának.

Nem törődött most Talentum thermometer észleletekkel, nem semmivel. Ott ült szótlanul, maga elé meresztett szemekkel s kicsi hija volt, hogy nem a fülit kinálta a jó esigalevessel a szája helyett.

Lemorzsolta az ebédet, mint a hogy megabakolni szokás, csak hogy tul legyen rajta, aztán megtörülte a bajuszát két felől a veres csikos abrosz szélibe, és felkelt szótlanul, s bevonult a benyilóba.

Virtus leszedte az asztalt, a gyerekeket elküldte játszani, s mivel Péter, az öreg legény már régebben elment hazulról, a két elkeseredett házaspár egymagára maradt az egész házban. Ekkor Virtus asszony benyitott az urához, a ki ott ült az ágy szélén, öbe tett kezekkel, maga elé bámuló szemmel, mint a kit veszteni visznek. Igazi siralomházi figura.

Virtus asszony ez ideig ugyan legkevesebbet látszott azzal törődni, hogy az urának baja van, de a mint ezt a szegény összetört alakot meglátta, nem tehetette, hogy a szíve meg ne essék rajta.

Oda ment hozzá s elkezdte gyengéden simogatni haját, és egy hét óta meg nem borotvált arculatját, s lágy, kérlelő hangon szólította meg:

— Édes jó uram, hát ez ezentul mindig így lesz köztünk?

Talentum uram évek hosszú sora óta

nem hallott ilyen hangot a feleségétől. Föl-emelte hozzá tekintetét, s már-már megolvadni készült annak szelid, nyájas arczától, mikor egyszerre elkapta rólaszemét, s elutasító mozdulattal téve, mondá:

— Távozsz tőlem kigyó, te aspis, te crotallus horridus! — azzal felugrott az ágy széléről, az ablakhoz ment s két kezével eltakarta arcját.

Virtus asszony megszonyolódott. Ez a szegény jámbor ember igazán szenved. És ennek ő az oka.

Most már ő ült az ágy szélére, ő ejtette ölébe a két kezét, s ő nézett maga elé me-reven, míg két piros arczán csendesen kezdett alá peregni a köny.

Talentum uram észrevette neje megindulását. Végre megmozdult s most már ő járult hozzá a feleségéhez, s ő kezdte simogatni annak szép fekete haját.

— Megbántad ugy-e, a mit én ellenem vétettél? mondod, ugy-e, most magadban, hogy mea culpa, mea maxima culpa!

— Hiszen ha tudtam volna, hogy kegyelmed olyan zokon veszi, — válaszolt Virtus asszony igazi megbánástól reszkető hangon.

— Ha zokon veszem-e! — kiáltott fel Talentum uram — me Hercle! zokon bizony! ki ne venné az olyat zokon, ha a feleségét csábitgatják?

— Azt ne mondja kegyelmed, — vágott közbe Virtus, — engem Kompolti uram nem csábitgatott.

— Nem-e? — kérde Talentum uram keserűen — hát magunktól mentünk rá a lépre, ugy-e? No annál szebb, angyalom, —

— Én nem mentem rá semmiféle lépre, — fakadt ki Virtus türelmetlenül — egyszer-kétszer szóba álltam Kompolti urammal, mint jó szomszédokhoz illik, azzal punktum.

— Punktum hát! Signum exclamatio-nis, vagy még inkább interrogationis. Egyszer-kétszer szóba álltunk s azzal punktum! Persze titkon, in occulto secreto, esténként, holdvilágnál az eperfa alatt.

Talentum uram leakasztotta a szegéről azt az emlékezetes kabátot, mely még most is végig volt repedve a gallérijától kezdve az aljáig, mint mikor a kherubot adta benne. Talentum uram dühös volt, s határozott mozdulatairól látszott, hogy nagy dologra készül.

— Valld be a vételkedet, asszony — mondá végre megállva az ajtóban, — valld be töredelmesen, s akkor még talán megkönyörülök rajtad.

— Nekem nincs semmi megvallani valóm, — válaszolt Virtus asszony visszanyerve régi erélyét. — a mi megvallani való volna, azt kegyelmed tulajdon szemével láthatta és tulajdon füleivel hallhatta — az eperfáról! — tevé hozzá gúnyos nyomatékka.

— Eh, et voluisse sat est! — kiáltott fel Talentum uram! — már az is több, mint elég, hogy roszban törtétek a fejete- ket. Nem ti rajtatok mult, hogy vége szakadt. De végit szakítom én még jobban is, tudom istenem!

— Mit akar kelmed tenni? — kérde Virtus asszony ijedten, — Kompolti uram nagyon erős ember, s nem hagy magával paczkázni.

— Ugy-e, hát még féltjük is, drágalátos Virtus asszony — mondá Talentum uram nekikeseredve. — No ne rétegi az éle- teért, nem lesz bántódása. Sőt inkább én

rontom le a palánkot köztetek. Nem leszek köztetek impedimentum. Tehetsz majd, a mit akarsz, mehetsz a merre akarsz, nem bánom én, ha mindjárt a szomszéd fin- dusra veszed is az első utad. Nem hiszek tovább a virtusodban, csak azt bánom, hogy hiába vesztegettem rád ezt a szép nevet. Tudd meg asszony, hogy mi most utóljára beszélünk együtt ez életben.

De ez már több volt a soknál. Virtus asszony érzékenyen sértve találta női méltóságát, s fölmentve érte magát minden gyöngédség alól. Neki vereedett, mint egy kis pulyka s esípejére támasztva két gömbölyű karját, oda állt Talentum uram elé, a ki már fogta az ajtó kilincsét.

— Ugy? hát elváltunk, nagy uram? — kiáltá haragosan — ugy? hát utóljára beszélünk ez életben? No hát jó, beszéljünk utóljára, és minél rövidebben. Válgunk el, jobb ma, mint holnap. Ugy se lehet nagy gyönyörűség együtt lenni egy ilyen bolond vén diákkal, a kinek soha életében nem fog be nőni a feje lágya. Csak menj a paphoz, majd kifizet az téged. Azt hiszed, annak is ugy elment az esze, mint a tied? No csak menj. Nem bánom, legyünk hát világ csufja. Te ugy is rég megérdemelted. De ha még, ugy elmenj, hogy akkor lássalak, mikor a hátam közepét.

Virtus asszony ezzel nekiment a tiz körmivel a Talentum uram képinek, a ki nem tudott okosabbat tenni, mint hátra felé koncentrálni saját hadtestét, s elrekeszteni visszavonulási vonalát az üldöző ellenség elől az ajtóval.

A szegény meggyötört asszony végig vetette magát az ágyon és zokogott keser- vesen. Majd felugrott s letörülte könyeit. Az ablakhoz futott. Talentum uram már jó darabon elhaladt, nem törődve vele, hogy a szél ugyancsak lebegtetni kabátjának az ő szőrtellegő angyalszárnyait, a gyermekek nem csekély multságára.

Gondolkozott, utána fusson-e, visszahívja-e? Nagy kedve lett volna hozzá. De a méltatlan gyanúsítás, a harag, a sértett büszkeség visszatartották s nagyot dobantva pici lábával, felkiáltott:

— Csak azért se!

Talentum uram pedig lassan ballagott. Ugy látszik, várta a mandatum revokato- riumot. De biz az nem jött. Azért csak haladt odább, míg végre elért a paróchia udvaráig. Itt még egyszer megállt a kapu- ban. Meggondolta, hogy még egyszer meg- gondolja a dolgot. De erre nem volt ideje, mert abban a pillanatban lépett ki a pap- lak ajtajából — Kompolti uram.

Mintha mennykő csapatot volna bele ez ember láttára. Szívében újra feléledtek a furiák, s minden vért az agyába kergettek belőle.

Berohant dühösen a pap dolgozó szo- bájába. Az épen az íróasztala mellett ült. Tisztes öreg ur volt, egészen fehér hajjal, mely felgött a válláig. Hosszu fekete kabát fedte erőteljes természet s szelid arczáról jószág és értelem sugárzott.

Talentum uram sietve mondta el pa- naszát. Nem engedte magát félbeszakít- tatni, s mihelyt a lelkész szólni akart, azonnal visszafojtotta bele a szót egy „rogo humillimével.“

Pataki Nagy Dániel tiszteletes uram diáknak is, magyarul is megérthette, hogy miről van szó tulajdonképen. Egész nyu- galommal végig hallgatta a hosszú expo-

sitiót s levonta a hallott praemissákból a konkluziót.

Felkelt s egész magasságában kiegye- nesítette hatalmas természetét. S aztán így szólt, szelid, megindulás nélküli hangon.

— Tehát való akarsz, édes fiam? No jó! A feleséged ellen van panaszkod? No jó! Meg Kompolti uram ellen! No az is jó! Hát azt mondom én neked, hogy a ki a te feleségedet gyanuba meri fogni a hitvestársi kötelességeinek megsértése miatt, azt a jámbor, istenfelő asszonyt, a kit én jól esmérek, az sült bolond. A ki pedig Kompolti uramról föl mer tenni valami gyalázatosságot, mely az isteni és emberi törvényekkel ellenkezik, erről a minta-emberről, kinél derekabb és becsü- letesebb férfit egész hitközségünkben nem esmérek: az is sült bolond. A ki pedig én rólam föl meri tenni, hogy én téged a feleségedtől a te sült bolondságaid miatt elválasztalak: az háromszoros sült bolond. S ha te édes fiam Hodiczius Mihály, most stante pede azzal a jámbor szándék- kal haza nem mégy, hogy a feleségeddel kibékülj és vele istennek tetsző házasele- tet folytatsz: hát akkor majd felkereslek én a tulajdon házában, s a feleséged szemé láttára ugy végig kenlek, édes fiam, a somfapálczámmal, hogy még pá- pista se részesült ilyen szent kenetben.

Vala pedig mindez elmondva oly sze- lid, indulat nélküli hangon, mint mikor a gyerekek vásárlást kínál az anyja. Talen- tum uram megérthette ebből, mi az a „snaviter in modo, fortiter in re“.

Virtus asszony nagyon lefogó fejjel látta hazaérkezni az urát a paróchiáról, s elébe futott és a nyakába ugrott:

— Mondtam ugy-e, hogy a tiszteletes uram csak az igazi talentum!

Talentum uramnak nem esett roszul ez a fogadtatás. Az igazat megvallva, a tiszteletes urammal is meg volt elégedve. Azóta sok minden eszébe jutott. Hátha csakugyan tragikusabban fogta fel a dol- got, mint a hogy kellett? Hátha mégis őt szereti, nem mást? Aztán mit is csinált volna egymagában? Az asszony is elpusz- tult volna, ő is. Nem is véve számba, hogy az egész világ ő rajtok köszörülte volna a nyelvét.

Mind ez keresztül villant most az agy- velenjén, s egyszerre csak azon vette magát észre, hogy ő is megöleli a nyakán esüggő feleség karcsu derekát s hevesen szorítja magához.

— Nem lelkem Virtus, mi nem válnak el egymástól. Hiszen meghaltam volna nélkülöd két hét alatt! — kiáltá egész lel- kesülten.

— Én is te nélkülöd, hidd el, édes uram! — mondá Virtus, férje vállára bo- rulva s olyan jóízűn zokogva, hogy Talen- tum uram is gusztagadással fenyegető viszony össze volt most varrva jól.

Hanem csakhamar bekövetkezett a reakció. Mit tehetett arról Talentum uram, hogy ellentétes indulatok hányták- vetették az ő lelkét jobbról-balra és meg- int vissza?

— Hanem angyalom, — mondá kis szünet mulva, leülve a falóczára, — vala- mit mégis kell tennünk, hogy ezt az utá- latos Kompoltit ne lássam többet.

Talentum uram, meglehet, őszintén szólott. Ő sem akarta látni a gonosz em- bert, de a tulajdonképi cél mégis az volt.

hogyan nem annyira ő, mint inkább Virtus ne lássa Kompolti uramat, — mert hiába, van egy diák közmondás, a melyik azt tartja, hogy „occasio facit furem“. Ugy látszik, a történetek után még se mert egész biztosan számítani a Virtus asszony virtusára.

— Hát mit csináljunk? — kérde Virtus oda telepedve férje mellé, s átkul-

— Akár a világ végére, édes uram, — mondá az asszony közelebb vonulva férjéhez.

— Akkor hát elköltözünk innét, — folytató Tálementum uram határozottan; — elmegyünk az ország másik végére, hol nem ismer senki, a hol nem ismerünk senkit, csak magunknak élünk, nem törődünk senkivel s velünk se más, s a hol

Virtus kifordult a szobából, hogy utána nézzen az utra készülésnek. Kis idő múlva azonban visszatért s aggodalmas képpel állt ura elé.

— Hát aztán hová megyünk? kérde, — mert csak nem indulhatunk vaktába.

— Arról már én gondolkodtam, szívesem Virtus, — felelt Tálementum uram, — elmegyünk Máramaros-Szigetre, ott lakik

II. MOHAMMED SZULTÁN BEVONULÁSA KONSTANTINÁPOLYBA, 1453. május 29-én.

Constant Benjamin festménye után.

esolva karjaival a férje nyakát. — Hidd el nekem, a te nyugalmadért engem mindenre készen találsz.

— Mikor az oltár előtt álltunk, — mondá Tálementum uram kenetteljesen — meggondoltad-e jól, mit mondott az irás: hogy a leány elhagyja az atya házáat és követi az ő urát?

— Kész vagy-e engem követni, Virtus?

hírét se halljuk ennek a romlott pestises világnak, a hol még azok is gonoszak, a kiknek példaképen kellene járnai a többiek előtt.

— Jól van, édes uram; és mikor indulunk? — kérde Virtus asszony.

— Mindjárt, édes fiam Virtus, azonnal, egy napot se mulasztunk — sürgeté Tálementum uram.

a szegény boldogult anyám testvérbátyja, az majd megsegít jó tanácsosal.

— Nem bánom, nekem mindenütt jó lesz, a hol veled lehetek — mondá Virtus, megölelve urát s megcsókolvá tüskés borotvátlan arcát, s azzal megint kiment a szobából, de csak azért, hogy megint visszatérjen.

— Azt gondolnám, édes uram — mondá

— hogy még se indulhatunk olyan sebtiben. Mit csináljunk a gyerekekkel, a kiket ránk biztak a szüleik? Csak nem tehetjük az utcára. Meg aztán messze van az a nem tudom micsoda Sziget?

— Biz az jó négy napi járó föld, — mondá Tálementum uram elgondolkozva.

— No lásd, odáig szekerekről kell gondoskodnunk, hogy a kis holminkat elszál-

de azt már nem tudom, jut-e majd nekünk is az árából valami?

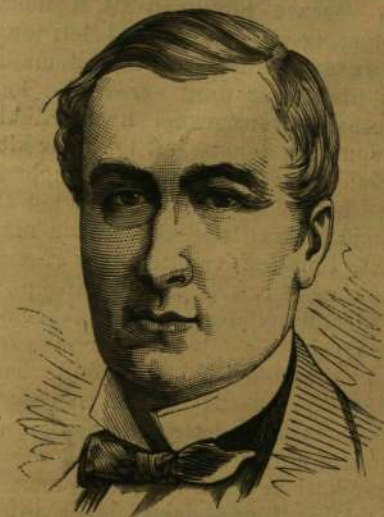
— Hm, hm — ümgetett Tálementum uram, de aztán nagyhirtelen hozzá tévé — már akár jut, akár nem jut, nekem az mindegy. Annyi csak jut, hogy tüt meg czérnát vehessek. Ruhát meg Máramaros-Szigeten is viselnek talán.

— No jó, hát akkor az se baj, — mondá

tum uram, — aztán meg az igazat megvallva, nekem is volna még egy s más bevégezni valóm. Ha egyszer elvállaltam — mondá a fogason lógó ruhanemű felé intve.

— No hát egy-két nap ide, vagy oda, ugy-e, édes uram? — mondá Virtus asszony — minek is szöknénk, mint a tolvajok?

— Igazad van, festina lente.

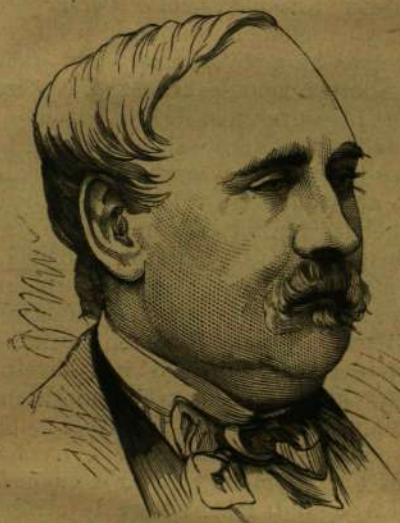
CORTI GRÓF, olasz követ.

WERTHER BÁRÓ, német követ.

ZICHY FERENCZ GRÓF, osztrák-magyar követ.

BOURGOING GRÓF, francia követ.

IGNATIEFF TÁBORNOK, orosz követ.

ELLIOT LORD, angol követ.

CHAUDORDY GRÓF, francia megbízott.

SAVFET PASA, török megbízott.

SALISBURY MARQUIS, angol megbízott.

A KONSTANTINÁPOLYI KONFERENCIA TAGJAI.

litsák, ha csak, tevé hozzá, potom áron elpocsékolni nem akarjuk. Nehogy többé kerüljön az utazás, mint a mennyit az egész czókmókunk megér.

— Az is igaz, — válaszolt Tálementum uram, — no majd utána járok.

— Hát arra gondoltál-e, édes uram, hogy mi lesz a kis birtokunkból? — kérde.

— Mert hisz a fiskális is eladhatja, tudom;

Virtus s megint csak kiszaladt a szobából. De megint csak befutott, nagyon fontos képpel. — Egyre nem gondoltunk, édes öregem, — mondá! aggodalmasan — baj van, nagy baj van: a nagy mosás! A jövő héten készültem mosni. Csak nem rakhatom a fejérneműt szennyesen a ládára, hogy kinevessen a világ!

— Biz ez már baj, — viszonzá Tálen-

Másnap oda áll Tálementum uram a felesége elé.

— Hallod, lelkem Virtus, gondoltam valamit. Mért menjünk mi Máramaros-Szigetre?

— Hiszen mért? magam is gondoltam már erre, de nem mertem szólni, — felelt az asszony.

— Azonban itt se mardhatunk, azt

csak beláthatod, — folytatá Tálentum uram.

— Persze hogy nem, ámbár én nem tudom belátni; mért ne maradhatnánk — viszonzá Virtus asszony.

Tálentum uram meghökken. A gyanyu furiáit megint ébrednie érzi az ő szívében.

— Nem maradhatunk itt, ha egyszer mondom, csak hogy nem megyünk olyan messze, — mondá kemény hangon. — Csak el ebből az átkozott szomszédságból, nem bánom akárhova, csak innen el!

— Hát tudod mit? — kérde Virtus asszony élénken — voltál a papnál?

— Ugyan ne is említsd, — felelé Tálentum uram kelletlenül.

— Dehogy nem említem, de nagyon is említem! — mondá Virtus asszony erősködve. — Hát hogy tetszik neked a papunk háza-tája?

— Virtus lelkem! — kiáltá Tálentum uram felugorva s tenyerébe csapva, — isten bizony mondasz valamit!

... Mit beszéltek egymás közt, mit nem? a jó isten a megmondhatója: elég az annak, hogy harmad napra megint össze volt hiva a község házánál a presbyterium s Kompolti uram triumfáló képpel terjeszté elő a kontraktust, mely szerint Hódiczius uram minden ígért ráfizetésről lemondván, eleseréli fundusát a mostani paróchia fundusával, s megint az Ur háza mellett lehet az Ur szolgálójának a háza, a hogy dukál.

Kompolti uram megtartotta azt a szavát, a mit annak idején in optima forma protokollumba vétetett vala, s ezennel letévé hivatalát, azt indítványozta, hogy tanusított nagylelkűségéért most már Hódiczius Mihály urat válaszára kurátorának az eklézia.

A mi meg is történt azonnal, s a presbyterium élén maga a volt kurátor mene üdvözölni az új hivatal-utódot, a ki örömben alig találta helyét a fényes deputációnak, meglepetésében egészen megfledkezve arról, hogy ezt a nagy kitüntetés talán diáknak illenék megköszönni.

Megtörténvén a szükséges renovációk és reparációk, még a nyáron megesezt az áthurezkodás is. A lelkész átment a Tálentum uram házába, ez meg a volt paróchiaiba.

Nem volt oka megbánni. Az új fundus sokkal többet is ért a réginél s távol vala minden kísértő lélektől. Csendes és boldog életet élhetett ott együtt a Tálentum a Virtussal.

És éltek is. S két esztendőre rá egyszer csak azon veszi magát észre Kompolti uram, hogy — komának hívják a Tálentumékhoz. Virtus asszonyonak fia született.

Tehát még a levegője is jobb az új helyiségnek.

Kompolti uram fölvette az ezüst gombos mentét és sietett a keresztelőbe. Tálentum urammal verebet lehetett volna fogatni. Elébe futott az új komának.

— No látom, hogy mégis kiengesztelődött irántam Tálentum uram, vagy most már jobban mondvá: komám uram — mondá az új koma.

— Hogy kiengesztelődtem-e? persze, hogy kiengesztelődtem, — felelé Tálentum uram — hiszen csak azóta vagyok igazán boldog.

— No lássa — mondá Kompolti uram — ezt is csak neked köszönheti. No meg a feleségének. Mert ha mi ketten ő szíve

nem beszélünk, kegyelmed nem lenne most az eklézia jöltevője és kurátora s talán ez az apróság se volna most itt a bölcsőben.

— Mit? hát összebeszéltek? — kérde Tálentum uram megütözve.

— Persze, hogy összebeszélünk, — folytatá Kompolti uram — hisz tudja kegyelmed, hogy előbb minden módot megpróbáltunk, hogy az egyház régi paplakát visszazerezzük. De hát nem sikerült. Végre aztán arra a gondolatra vete-medtem, hogy talán az asszony utján —

— Ejnye, komám uram, ki hitte volna, hogy kegyelmed olyan nagy kópé — mondá Tálentum uram jó kedvvel s aztán oda fordult a Virtus asszonyhoz — és én még gyanyuba mertem fogni ezt az áldott jó teremést. Pedig ő volt az Archimedes pontja, melyből engem a legnagyobb boldogságba beemltek. — Azzal megölelte, megeskóolta s csaknem sirva fakadt a méltatlanság elgondolására, melylyel a szegény asszonyt illeté.

Az pedig bámulva hallgatta a Kompolti uram szavait, s mikor Tálentum uram kifordult, hogy a vendégek után nézzen, ránézett Kompoltira, mondá:

— Hát csakugyan ezért kerülgetett engem szomszéd uram? — kérde hosszan nézve rá — igazán ezért? fuj, nem szégyenli magát? mondá elfordulva tőle.

— Hagyd el, édes hűgám — mondá Kompolti uram, megfogva a menyecske kezét — akkor volna „fuj“, ha más végből cselekedtem volna. Akkor kellene magamat igazán szégyenlenem; no meg egy kicsit neked is talán. Lásd, most tiszta a lelkünk mindnyájunknak s ez a kis teremés itt a bölcsőben lett a jutalma a te igazi virtusodnak és jámbor jó urad meg nem érdemelt szenvedésének.

Virtus asszony elpirult. Érezte, hogy Kompolti uramnak igaza van, s a kis bölcsőre tekintve, szívéből megbocsátott a volt kurátornak, a ki önmagában maga is beismerte, hogy hivatali buzgósága egy kicsit talán tulságra is vitte.

Annai bizonyos, hogy a boldogság és meglegedés többé ki nem költözött a Tálentum uram házából.

Az európai diplomaták Konstantinápolyban.

Európa figyelmé Konstantinápoly felé van irányozva. Ott tanácskoznak Európa diplomatái a béke és háború kérdése fölött, vagyis nyíltan és egyenesen szólva: ott alkudoznak Törökország sorsa fölött.

A diplomacia következetlenségét és igazságtalanságát ez az eset is mutatja. Oroszország föllep, mint a török szultán alattvalóinak védelmezője oly ügyekben, a melyekben maga a muszka cár is nyakig bűnös mohamedán, sőt általában összes nem görög keleti vallású alattvalói iránt. S a diplomaták fölveszik az ügy tárgyalását, mert Oroszország hatalmas, mert képviselője Ignatieff tábornok ügyes kártyakeverő és nagy róka, s mert nem akarnak pénzvagy verázdatot hozatni nemzetekkel Törökországban a „status quo“ fenntartásáért s Oroszország terveinek megállításáért. Az osztrák-magyar monarchia és Anglia minden esetre meg fogják ennek adni az arát, s eljön az idő, mikor Anglia is gazdagon megfizeti, vagy talán meg is siratja azt az engedekekenyiséget, melyet Salisbury marquis Ignatieff irányában tanusított.

Mert hát Ignatieffnek mégis csak sikerült Salisbury marquist a maga részére nyerni s éket útni az angol nagykövet lord Elliot és a külön megbízott Salisbury közé. Azt hitte a

világ, hogy lord Elliot erélytelenségét pótolni küldte az angol kormány a külön küldöttét s ime most már, mint híre jár, Elliot el fogja hagyni Konstantinápolyt, miután az általa követett irányt Ignatieffnek sikerült Salisburyvel megtagadtatni.

Ignatieff nem hiába, hogy legismertebb a török viszonyokkal, de legjobban is megálta helyét a konferenciákon is. Ignatieff Miklós, az elhunyt Miklós czár keresztfija, orosz nevéen Pavlovics Ignatieff Nikolai, 1832. január 17-kén született Szent-Pétervárott, hol atyja Pál katonai parancsnok és fő kormányzó volt. A katonai akadémián végezve tanulmányait, a huszároknál kapitányságig vitte. Azután a keleti tenger melletti orosz tartományokban szolgált, majd a krimi háboru után, már mint ezredes, a londoni és párisi orosz követéséknél nyert alkalmazást, hol diplomatai tehetségeit többször kitüntette.

Jelentékenyebb pályáját Pekingben kezdődött, hol igen előnyös egyezséget kötött Chinával hazája javára. 1858-ban, mikor már tábornok volt, Ignatieff vezette orosz részről a turkománok és kirgizek között Közép-Ázsiában megkezdett békeltetést, s ugyanakkor a terület részletes rajzát is fölvetve katonai cseleokra, a minek az oroszok, 1873-diki hódító hadjáratuk alkalmával jó hasznát vették. De egyuttal szerencsés kereskedelmi szerződést is kötött Khivával, a mit a khivai emir a szerződés megkötése után mindjárt úgy megbánt, hogy másnap Ignatieff a khivai kereskedelmi ügyek intéző főhivatalnokát kiszúrta szemekkel találta, mert e szerencsétlen ajánlotta urának a szerződés elfogadását. Bokharában is ilyen szerencsés szerződéseket kötött s ezek által Oroszország terjeszkedését Közép-Ázsiában Persia és India felé nagyban elősegítette. Majd pekingi követé neveztetvén ki, a chinaikkal épen akkor hadi lábon állott angolok és francziák részére állott, de azért oly ügyesen szolgált hazája érdekeit, hogy az idegenektől, kivált akkor még fölöttebb zárkózó Chinában egy puska lövés nélkül biztosította az Amur folyó vidékén a szabad kereskedést hazájának, s az orosz hajók számára huszonegy kikötőt tett egészen szabadá. Ekkor, már mint Oroszország legelső diplomatájának egyike az ázsiai orosz tartományok igazgatójává neveztetett ki, honnét 1864-ben mostani helyére küldetett konstantinápolyi nagykövetnek, hol a keleti kérdés legélenkebb mozgatója lett s a legnagyobb ügyességgel ravaszkodott, mint Törökország baráti tanácsadója, hazája javára a török birodalomban a zavarok előmozdításán. Abdul-Aziz alatt főként nagy befolyása volt a török ügyekre, s gyakran sikerült neki a szultánt olyan dolgokba is bele vinni, a melyek Angliát mind inkább elidegenítették Törökországtól. A keleti kérdésnek ma minden esetre ő az első diplomatája, s ezt nagyrészt annak is köszönheti, hogy törökül tökéletesen ír és beszél s a mohamedánokkal tolmács nélkül érintkezik. A czelszövényekben, udvari forradalmak, zavarok és összeesküvések színterében nagy mester, s bizonyosan ő hozta létre a bolgár fölkeletést is, valamint a szerbek és montenegrókat is ő vitte bele, hogy a bosnyák és hercegovinai fölkelők után támadják meg a portát, s indítsák meg a háborút, melyet majd a czár seregeivel fog folytatni a tavaszon, addig pedig elhuzza az időt ámitásra és szemekötésre szánt diplomatiai értekezletekkel.

Sir Henry Elliot baronet, konstantinápolyi angol nagykövet 1867 óta lépésről-lépésre nagyobb befolyást nyert Törökországban, de Ignatieff csak is akkor mérközhetett diadalmasan a török befolyásban, mikor Abdul Azizt, bizonyosan Elliot támogatásával, sikerült a szultánok trónjáról elmozdítani. Diplomatai sikerét azonban, úgy látszik, nem méltányolja az angol kormány, s a konferenciára küldött külön képviselő beküldényebb irányt képviselve, lord Elliot visszalép állásáról, s az időtől vár igazolást, a mi bizonyosan be is fog következni.

Lord Elliot Henrik baronet 1817-ben született s második fia Minto grófnak. Kitiűnő előkészület után lépett a diplomatiai pályára, s 1858-ban lett kopenhágai, majd 1859-ben nápolyi követé, s utóbbi helyen nagy befolyást gyakorolt az eseményekre. Mint atheni követ ismerkedett meg a keleti ügyekkel közelebbről, s úgy lett 1867-ben konstantinápolyi nagyköveté, s ily minőségben folyt működéséről már szólottunk.

Salisbury marquis életét közelebbről ismer-

tettük, s így áttérhetünk, a konstantinápolyi értekezlet három fő szereplőjéről, a többiekre, kik — mint látszik — nem nyertek ily határozott utasításokat, hogy erélyesebben beavatkozzanak a tanácskozások folyamába.

A konstantinápolyi olasz követ Corti gróf csak az utóbbi tavaszon ment Konstantinápolyba; az előtt az Egyesült-Államokban Észak-Amerikában, az előtt pedig Madridban volt Olaszország követe, Amadeo királysága alatt egész a fiatal király lemondásáig. E körülmény is azt mutatja, hogy a jelesebb olasz diplomaták közé tartozik, azért küldötte Viktor Emánuel király, mintegy tanácsadó gyanánt fia mellé. Konstantinápolyban talán még nem vették eléggé jártasnak, s azért küldték mellé, Nigra lovagot, kiről az a hír jár, hogy a nyáron Emsben az orosz czárral, a háboru esetére, már a véd- és dacszöveget előzményeit tisztába hozta volna.

Werther báró, Németország nagykövete Konstantinápolyban, egészen háttérbe vonul, mert Bismarck nem akar a keleti kérdésben, legalább még most, újabb fordulatokig, tényleges részt venni. Werther különben 65 éves s 1866-ban Bécsben volt követ, majd Párisban s 1873. óta van Konstantinápolyban.

Hasonló várakozó állásban van a két francia képviselő is, kikről e néhány adatot jegyezzük fel. Bourgoing Ferenc gróf konstantinápolyi francia nagykövet 1824-ben született. Atyja a híres Ney marsallnak volt hadsegéde. Először Guizot minisztériumában szolgált, majd ugyan csak Guizot, mint külügyminiszter. Turimba és Rómába küldötte őt, de már 1848-ban, huszonegy éves korában ott hagyta a diplomaciai szolgálatot, s mint író szerzett magának jó nevet „Europa diplomaciai története az első koalíció óta“ című munkájával. Thiers kormánya alatt lépett ismét a diplomaciai pályára, mint francia követ a szent széknel, majd azután Oroszországba küldetett, mint rendkívüli követ a kereskedelmi szerződés megkötésé végett s 1875-ben júniusban foglalta el mostani állását. Nem tartják elég erélyes embernek, s ezért küldötte mellé a francia kormány külön biztos gyanánt a madridi francia követét Chaudordy grófot, ki 1819-ben született s 1850-ben lépett a diplomaciai pályára, s mint teljhatalmu megbízott több udvarnál működött a francia követésben. Mint diplomata lenyeges szolgálatokat tett a német-francia háboru második felében, s majd azután Svájcba, onnét pedig Madridba neveztetett le követnek. Mint diplomata Napoleon iskolájából került ki, a miből azonban még nem tudjuk meg, hogy minő diplomata oly fontos téren, mint most Konstantinápoly.

A török külügyminisztert, Szarjet pasát úgy emlegetik mindenfelé, mint egy teljesen kiképzett európai diplomatát, ki azonban Mithád pasa utasításai szerint jár el s a berlini török követtel, a szintén hazra rendelt Edhem pasával, úgy látszik, hárman alkotják azt a kollégiumot, a melynek Ignatieffől el kellene hódítani az értekezlet tagjait.

Az osztrák-magyar monarchia részéről a konstantinápolyi nagykövet gr. Zichy Ferenc és b. Calice a bukaresi főkonzul mint külön megbízott, ketten vesznek részt a konferenciában. Calicé, úgy látszik, azért küldte Andrássy gróf Konstantinápolyba, hogy romániai tapasztalataival álljon szolgálatára gróf Zichynek. Vásonkői gróf Zichy Ferenc Pozsonyban született 1811-ben s tanulói pályáját kitűnően végezve, már 1837-ben fiúmei alkormányzó, 1840-ben pedig a pozsonyi váltóőrkormányzék elnöke volt, honnét 1847-ben a helytartótanácschoz alelnöknek s innét gróf Széchenyi István miniszter mellé államtitkárnak neveztetett ki. 1849-ben teljesített szentpétervári diplomaciai küldetését, mely az oroszok bejövetelevelél áll kapcsolatban, olyan emléki, hogy belügyekben a politikai nagyság, vagy épen vezérszereplést egyáltalán lehetetlenné tette számára. Különben a közlekedési és gazdasági ügyekben már a forradalom előtt is, s az óta is folyvást nagy tevékenységet fejtett ki. 1874-ben neveztetett ki mostani állására, hol mint Andrássy grófnak bizalmas embere működik, oly nehéz viszonyok között, melyekkel sikeresen és hazafiasan megküzdeni szép befejezése lenne pályájának.

Az értekezleten folyt szerepléséről még nem jött értesítés, sőt az egész konferenciáról

is keveset tudunk. A hír azt terjeszti, hogy a megállapodások egyhangulag történtek, s hogy a szultán kormánya elé is terjesztették már a pontozatokat. Salisbury marquis állítólag meglátogatta a szultánt s kijelentette, hogy ha a porta visszautasítja az értekezlet határozatait: ő azonnal elhagyja Konstantinápolyt, s az angol hajóhadat is elrendeli a Besika-öbölből. A többi diplomaták is mind utra készen állnak, ha a porta el nem fogadja az elébe terjesztett pontokat. És Mithád pasa nem szól, csak vár. Nagy elhatározás előtt áll kétségkívül; de annyi valószínű, hogy Oroszországnak nem adhat teljesen szabad kezét a török birodalom népeivel való rendelkezésben, egy kardcsapás nélkül.

S akkor — ha egyik követel és el nem áll, a másik nem enged és le nem mond: — a háboru el nem marad!

— r — s.

II. Mohammed szultán bevonulása Konstantinápolyba.

Nem tartjuk érdektelennek és alkalomszerűtlennek Konstantinápolynak a törökök által történt meghódítására vetni vissza egy pillantást ma, midőn épen e napokban az európai nagyhatalmak képviselőiből alakult konferencia nem kevesebb, mint Konstantinápoly és a törökök európai uralmának megdöntése fölött szeretne határozni. Annál alkalomszerűbbnek tartjuk ezt, mert egy jeles francia festő kitűnő képének kapcsolatában lehet e tárgyról pár sorban elmélkednünk.

A kép egy 423 év előtt hatalmának tetőpontján álló nép legnagyobb hódító diadalmenetét tünteti föl. 1453-ik év május 29-én vonult be II. Mohammed, az Oszmán ház hetedik sarja a félig romban heverő és teljesen levert Konstantinápolyba. A hódítókat lépteit pusztítás és javjavesztések követték. Az ostrom, mely mindkét részről a legnagyobb erélyvel és vitézselé 53 napig folyt, május 29-én a győztes oszmánok diadalával végződött. Ott esett el a ma Top-kapunak (ágyu-kapunak), akkor Sz. Romanosról nevezett kapu előtt az utolsó Palaeolog Konstantin, ki mint a görögök utolsó császára a pompás város elestében nem épen büntelen. De az egyházi kérdések felett vitakozó s haszontalan időfecséreléssel vidolható Palaeolog uralkodó dinasztiajának minden bűnéért keményen lakolt. II. Mohammed, a hódító, az utcözetben elesett császár fejét egy napig Konstantinápolyban tetéte közszemlére, azután elküldötte ázsiai tartományaiába, hogy diadal-jelül mutogassák.

Az ostrom történetéből érdekesnek tartjuk fölemlíteni, hogy a magyar ügyesség nem kis mértékben könnyítette a törököknek a város bevételeit. Egy Orbán nevű ágyuöntőnek óriási ágyuja tette a legjobb szolgálatot a faltörésben. Ez a szörny-gegyer másfél mászás kögolyókat röptetett a falra, s minthogy töltése két álló órát vett igénybe, csak hét lövést tettek vele naponként, míg egy lövés alkalmával maga Orbán is áldozatul esett művének. A történelem azt is följegyezte, hogy a kijavított ágyunak czelszerűbb használására egyik magyar követ adott utasítást a törököknek. A véletlen sors, vagy a gondviselés különös intézésének tekintsük-e, hogy a magyar nép két fiának közreműködése által elért siker folytán bevett Konstantinápoly feuntartása és a török uralom épségben hagyása ma az egész magyar nemzetnek osztatlan óhaját képezi. A mint akkor a győző oszmánok előhaladása a magyar nép veszedelmét jelentette; úgy most a török állam rendezése és fennmaradása a magyar állam politikai épségével egygyé forrottak tekinthető.

A mint a török sereg a Top-kapun diadalmasan áttört s a görögök futásnak eredtek, felbomlott a város védői között a rend, s a védelem pár óra után minden ponton abba hagyatott. Dél felé, mikor már az a hír jött, hogy a szultán táborába, hogy Konstantinápoly teljesen az oszmánok birtokában van, II. Mohammed fényes kíséretével az elfoglalt városba vonult s egyenesen az Aja Szófia templomhoz tartott, hol a városbeliek utolsó menedéket kerestek; itt leszállt lováról s a kiürített templom belsejébe lépett. Elbámult annak pompáján, s hogy az istennek hálat adjon a győzelemért, föllepett a keresztényen oltárra, s kíséretével együtt elvegez-

vén a *namaz*-t, a templomot mecsetté változtattá. Mohammed nem volt szelid és kegyes lelkű uralkodó, jellemét sok kegyetlenség és zsarnokság emléke terheli, diadalmonorában pedig féket nem ismert tobzódásaiban és vérengzésében.

Két napig tartott a diadalmenet és a körút a város minden irányában, miáltal a hajókat és egyéb szállító eszközöket a legnagyobb drágaságokkal, kincsekkel és rabszolgákkal megrakták és Konstantinápoly alól elküldötték. Harmad napon a pusztítás és rombolást építés és rendezkedés váltotta fel. Az iszlám isteni tisztelet kívánalmi szerint mecseteket készítettek a keresztény templomokból, s egyéb épületeket és intézményeket állítottak fel a győzelmek fel számára.

A törökök urai lettek a világvárosnak, mely az ő hatalmukat Európában megalapította s őket későbbi sok diadalmas hadjáratban támogatta.

Konstantinápoly nyolczadik eleste után jutott a törökök kezébe, s a város sorsa felett kimondott jósálat a bevetel alkalmával teljesebbé ment. Konstantinápolynak a szárazföld feléli részén, közel a Márvány-tengerhez, a Jedikule (Héttorony) szomszédságában van egy Argyroporta (Aranykapu) nevű befalozott kapu, melyről az a monda él a görögök között, hogy a latinok e kapun fogják Konstantinápolyt elfoglalni. Hogy ez a jövendőles teljesebbé nem menjen, a kaput elfalazták, de az ostrom alatt szünetes támadás eszközlése végett, kinyitották s az első török csapat, mely ötven emberből állott, itt tört be a városba. A törökök, kik e jósálatnak ma szinten hitelt adnak, a kaput azonnal elfalazták, nehogy a keresztények ezen át jussanak Stambul birtokába. A kapu ma is csukva és befalazva van, de a diplomata a csukott és befalozott kapu daczára is Konstantinápolyban magában főzi a meghódítás és megtörés terveit. A háromszoros fallal kerített város bevétele egyhamar nem fog megtörténni, de hogy ha a riadót megfújják az erős falak ostromára, s az ágyuk elkezdik a néhez és borzadalmas harezot, a törökök — meg lehetünk róla győződve — ép úgy nem fogják sajnálni véreket ontani megtartásáért, valamint hősies elszántsággal harcoltak annak elfoglalásáért.

E. B.

STROGOFF MIHÁLY UTAZÁSA MOSZKVTÓL IRKUTSKIG.

VERNE LEGUJABB MŰVE.

TIZENHARMADIK FEJEZET.

Befejezés.

Strogoff Mihály csakugyan nem volt vak, egy perczig sem is volt az. Egy tisztán emberi, részint élet-, részint lélektani tünemény elvette az izzó vas vakító erejét. Az utolsó perczben tekintete anyjára fordult, szemei megteltek könnyekkel s a könnyek vize felfogta a tüzes vas hevé, s a mint szeme szaruhártyáján szétfolytak könnyei, ott az izzó vas melegtől párává váltak, elfátyolozták látását, de egyszersmind megmentette szemévelagát.

Strogoff abban a perczben átértette a veszélyt, mely fenyegetné az esetben, ha észrevenné, hogy nem vesztette el szemévelagát. S azzal a példátlan önuralommal, mely kiváló sajátja volt, nem csak elhatározta, de ki is tudta vinni, hogy vaknak tartásák. Vak akart lenni, míg csak Irkutskba nem ér; vak, mindenki előtt; s e feltételt oly szigorúan megtartotta, hogy még Nadia előtt sem árulta el magát, nem mintha ennek hűségében feltétlenül meg nem bíznék, de félt, hogy a leány — akarata ellen is elárulhatná a megpróbáltatás valamely súlyos pillanatában. Nehéz szerepét, mint láttuk, oly tökéletesen játszotta, hogy a mikor a tártárok által a vak lóra ültette, ez őt a meredekbe ragadta, később volt a melybe bukással életét is veszélyeztetni, mintsem hogy elárulja magát.

Csupán egy kivételt tett erős feltétele alól;

anyjának, midőn a rémtett mezején föléje hajolt, megsugta, hogy nem vak, biztatta őt, hogy ki fogja vágni magát, s elérendi utazása célját.

Most már megérthetjük, hogy mikor Ogareff Iván, kegyetlen gunynyal szemei elé tartotta a csár felbontott levelét, ő azt végig elolvashatta és tudta, mi van benne írva, hogy neki a csár öccsét épen e gaz áruló törébe való eséstől kell minden áron megóvnia.

Mind ezt Strogoff néhány szóval elbeszélte a nagyhercegnak, midőn kilétét felfedezte előtte. Elmondta egyszersmind azt is, mi része volt Nadiának s az ő hűségének és bátorságának mind ez eseményekben.

— Ki ez a fiatal leány? kérde a nagyherceg.

— A száműzött Wassili Fédor leánya, viszonzá Strogoff Mihály.

— A parancsnok Wassili Fédor leánya, igazítá őt helyre a nagyherceg. Irkutskban nincsenek többé száműzöttek!

Nadia, kit az öröm gyöngébbé tett, mint annyi szerencsétlenség, a nagyherceg lábához borult, a ki őt egyik kezével fölemelte, míg a másikat Strogoff Mihálynak nyújtá.

Egy óra múlva Wassili Fédor karjaiba zárhatta leányát. Az atya, a leány és a hű barát végre egyesülhettek. Ez volt reájok nézve, annyi megpróbáltatás után a legteljesebb boldogság.

A tatárok kettős rohamukban a város ellen, vissza verettek, Wassili Fédor kis csapatával, az első támadókat megsemmisítette a bochajai kapunál, melynek védelmét — ösztönszerűleg magának tartotta fenn a bős lelkű orvos.

Mire a támadók visszaverettek, sikerült a tüzet is elnyomni. A folyékony nafta vékony rétege gyorsan felémesztette magát a víz felületén s a lángok, csakis a folyó partja melletti házakra szorítva, megkímélték a belváros utcáit.

A khán csapatai még hajnal előtt teljesen vissza voltak verve, s tömérdek halottat hagyva hátra, a tulparton levő táborukba vonultak. A holtak között volt Sangare is, a vakmerő cigány, a ki minden áron Ogareffhez akart jutni, de csak a halálban érthette utól bálványát.

Két nap folyt le, a nélkül hogy az ostromlók új támadást kíséreltek volna meg. Az Ogareff Iván halála elvette bátorságukat; ő volt az egész hadjárat lelke; megdőltevel ez is dugába kellett hogy dőljön. Harmadnap, mialatt a város védői folyvást résen voltak, megdördültek az ágyuk a szomszéd halmok felől. Az orosz sereg érkezett a tartományból, a város fölmentésére. Két tűz közé szorítva a tatárok nem mertek derék ütközetet várni be s felszedve táborukat visszavonultak; Irkutsk végre fel volt mentve.

Az első orosz katonákkal, a kik a felmentő sereg előcsapatjaként a városba léptek, jött a mi két régi barátunk, Mister Blount és Monsieur Jolivet, az egymástól elválhatatlan két hírlap-tudósító. Nekik sikerült az orosz hadcsapatokhoz menekülniök a jégterleten megfeneklett tutajról, mielőtt a nafta lángjai azt elérték volna.

Nagy volt örömük, hogy uti társaikat, Strogoffot és Nadiát viszontláthatták és pedig váratlanul örvendetes körülmények között: amazt ép szemmel, emest atyja karjai között. A Strogoffon tett tapasztalás Blount Harryval ezt iratta jegyzéknyvébe:

— Az izzó vas sütése nem biztos szer a látó-ideg megőlésére.

Most, a hadjárat belevén fejezve, a két hírlapíró visszatérhetett hazájába; az egyik a maga hírlapjához, a másik — az ő unokatest-véréhez, a mi, persze, szintén csak egy hírlap álcázása volt. Az ut, az Ural felé, szabad volt ismét. A tatár hadak seholsem állhattak meg többé a magokat ismét összpontosító orosz erők előtt. A tél is egész dühével beállt, s a melegebb éghajlhoz szokott tatárokat a hideg még jobban megtizedelte, mint az orosz fegyverek.

A dolgok jobbra fordultával Strogoff egy nap Nadiához ment, s atyja előtt így szolt hozzá:

— Nadia, kedves hugom, mikor Rigából eljöttél, nem hagytál-e más bánatot is magad után, mint az édes anyád utánit?

— Nem én, — felelt Nadia egyszerűen.

— Így hát leányszíved nem maradt ott lekötvé?

— Semmiképen sem.

— Akkor hát, Nadia, azt hiszem, az isten

Az eljegyzés.

STROGOFF MIHÁLY UTAZÁSA.

minket annyi megpróbáltatásra s oly nagy küzdelmekre nem azért egyesített, hogy valaha meg elváljunk egymástól.

Nadia megértette Strogoffot s némán borult kebelére.

Majd atyjához fordult, s esdve s pirulva nézett annak szemei közé.

— Nadia, — szolt Wassili Fédor, — nagyobb örömem nem lehetne, mint hogy mindkettőtököt gyermekeimnek nevezhesselek.

Ezzel el volt végezve, hogy Strogoff Mihály és Nadia férj és feleség legyenek. A házasság az irkutski székesegyházban kötött meg. Egyszerű ünnepély volt, de melyet az tett széppé, hogy a katonai és polgári tömeg nagy részvétellel fordult oda, részt venni a mindnyájok által méltán tisztelt és nagyra tartott Strogoff esküvőjére, a kinek kalandjai egy modern Olyseia legendájává váltak a köztudalomban.

A két hírlapíró is részt vett régi utitársaik ez örömnépében.

Néhány nappal utóbb Strogoff Mihály és neje, apjuk Wassili Fédor kíséretében, vissza-

indultak Európába. Ez ut, melyet annyi akadály és szenvedés közt tettek volt meg, visszamenőben a boldogság utja volt mindháromoknak. A szelek gyorsaságával utaztak, szánkóban, a hó-sivatag s befagyott vizek síkján tovaerőpülve.

A Dinka partján azonban, Birskoéval szemben, megállapodtak. Fölkeresték a helyet, a hol a szegény Miklós eltemették volt. Keresztet állítottak sírjára s Nadia még egyszer letérdelt az egyszerű, de hű és becsületes ifjú sírjára, a ki életét vesztette el szolgálatukban.

Omszkban az öreg Mária várta őket az ősi Strogoff-házban. Most örömmel szoríthatta szívéhez s büszkén nevezhette fiának Mihályt és leányának azt, kit az isten rendelt számára, kit szívében rég leányának nevezett már.

Néhány napot töltöttek Omszkban. Azután Pétervárra tértek vissza, hol Wassili Fédor megtelepedett s híres orvosá lett a fővárosban. Gyermekai csak akkor hagyták el, ha öreg anyjukat látogatni mentek olykor Omszkba.

A fiatal futár bemutatta magát a czárnál, a ki őt közvetlen szolgálatába vette, s szent György keresztjével ékítette föl.

Strogoff Mihály később magas állásra jutott a birodalomban. De nem sikereinek, hanem megpróbáltatásainak történetét akartuk elbeszélni.

Szász Károly.

Egyveleg.

— Erdélyi oláh népszokások. Bánf-Hunyad mellől veszszük a következő sorokat, melyeket érdekes lesz összehasonlítani az 51. számunkban közölt oláhországi oláh szokásokról szóló levéllel. Tudósítónk így írja le az ottani vidéken divatos házassági és temetési szertartást:

A legény legtöbbször a nélkül, hogy látta volna jövődöbeljét, éjfélkor vagy kora hajnalban is kéréssel megjelenik a leányos háznál. Legelőbb is kikérdezik az illető szülőket, hogy mi lesz a zesztra (hozomány) és ez rövid alku után meghatározatván, kezét ad a legény a leánynak; ez az eljegyzés, melytől visszalépni csak pénzbírsággal lehet. Ezt követi a gyűrűváltás, mely a következőleg történik: a férfi meghittjeivel elmegy a leányos házhoz, és ekkor eleibe visznek egy vénasszonyt vagy egy csunya közös leányt, de a völgegy szabadkozván ezek ellen, végre az igazít állítják elő, kivel édeskesen megölelkezik s összeesőkölnödnék; a gyűrűváltás megtörténik. Foly azután a pálinkázás. Ezt követi az esküvő. A leányt koszorúkkal ékítve

a templomba viszik, hová a meghívott násznép is kíséri. A templomi czeremonia végeztével a pap az esketés után felkontyolja a menyasszonyt, ezután haza viszik, onnan pedig a legény a leányt derekon fogva, kísérve saját násznépe által, viszi a maga házához, de mielőtt a lakházba bemenne, elvezeti a csűrbe, pajtába s ott megmutatja gazdaságát, melyet neki ezental gondoznia kell. Egy pár óra múlva a menyasszonyt ismét visszaviszik a leányos házhoz, s ott kezdődik azután a dinom-dánom mind két rész násznépének jelenlétében és részvételével. Ott magukat kimulatva a násznép megindul, s a leány zesztráját (hozományát), mely többnyire 3—4 párnából és egy pokróczból áll, botra téve elviszik a legény házához, s ott bevégezve a vandégséget, végre szétoszlanak.

Nem lesz érdektelen a temetési szertartásról is szólni egy pár szót. A halott szertartásosan három nap ki van téve. A temetés után három nap alatt meg kell történni a tornak, mert azt hiszik, hogy a halott lelke addig a ház vagy csűr eszterhéja alól el nem költözik, míg a szokásos tort meg nem tartják. Ilyen szokások urálnak maig is századok óta.

Csalások az amerikai elnökválasztásnál.

Az amerikai elnökválasztás két jelöltjének minapi ismertetésekor emittettük, hogy e választás az amerikai alkotmány szerint másodfokulag történik. E szerint az elnököt annyi választó választja, a hány tagból a szövetségi tanács (senatus) és képviselőház együtt véve áll. A senatusban minden államnak két képviselője van, a képviselőházban több-kevesebb az egyes államok népessége és területe arányában. A két testület együtt most 369 tagból áll s ennyi az elnökválasztók száma, kiket az egyes államok s illetőleg választó kerületek összes választói választanak meg, hogy nevében aztán az elnököt megválasztják.

Soha nem volt még, száz év alatt, elnökválasztás, melynek kimenetele kétségesebb s mely iránt épen azért az érdeklődés nagyobb lett

Sokkal komolyabb jelenség azonban azon csalások gyakorisága, melyek a választásoknál, egyik egy, másik más részről, elkövetettek. Legelőbb mind a két fél illyekkel vádolta a másikat, s úgy látszik egyik sem alaptalanul. Csalások minden választásnál követettek el: a magyar kortések is elég leleményesek azon hadi cselekedetben, melyeket a tágabb lelkiismeret a választási küzdelemnél szabadosoknak tart. A választók egy-egy csapatát félrevezetni, vagy megakadályozni, hogy a kellő időben a választás színhegyére ne érkezessen; hazni-halasztani a választást, míg az ellenfél emberei kiéheznek s oszlani kezdenek; lefűlelni, lerészegíteni, vagy elcsábítani, már a választás folyama alatt, tiz, husz, vagy egypár száz, vagy csak egy-két választót (a szerint a mint a választás eredményére nézve több-kevesebb szavazat megnyerése vagy elvesztése is döntő lehet) — mind ezek szokott és ismeretes kortes-fogások nálunk is.

A megvesztegetés is nagy szerepet játszik

Most az ezek miatti reklamációk és vizsgálatok vannak napi renden.

Képünk, melyet egy angol képes lap után közlünk, egy ily vizsgálat folyamát tünteti föl. New-Yorkban vagyunk az új (rendeltetésének még át sem adott) postaház épületének belsejében, hol egy tágas terem hátulso részéből, rög-tönzött vasrácsoszáttal egy valóságos ketrec van elrekesztve, melybe, egyszerre huszonötönként csukják be a csalással vádolt választókat. Mily megalázó helyzet! A zavargókat, kiket az éjjeli őrzőket bekísér, nem zsufoják úgy össze, mint e szabad választó polgárokat. Csak a vasuti ketreczekben szállított barmok helyzete hasonlítható e tisztas yankee-polgárokéhoz, kik közt, a családok mellett, kétségkívül becsületes választók is lehetnek. Mikor egyenként beeregetve, együtt van már 25 vádolt, megjelennek a bíróság közgei, a ketrecből ismét egyenként kieregetik a tisztelt polgárokat; mindeniket felszólitják neve, választói jogosultsága s követett

HAMIS SZAVAZÓK BÜNTETÉSE ÉSZAK-AMERIKÁBAN.

volna. A két párt, a most uralkodó republikanus és a demokrata párt, a legnagyobb elkéséredéssel viseltették egymás iránt, a választási küzdelem a legnagyobb mértékben élére volt állítva.

A kimenetel iránti, végtelkéig fokozott érdeklődésnek, bár csak másodrendű, de azért nem kevésbé lázas symptomája volt a temérdek fogadás, a mi egyik és másik jelöltre történt. Már ez angol- és yankee-szokás. S nincs az a Derby vagy Epsom-stakes (lófuttatás), a melyen a futatók és az érdeklődő közönség két beczeréje, a legkitünőbb paripákra, oly vakmerő és hallatlanul magas pénzbeli fogadások történnek mint itt Tilden és Hayes urakra. A mint a választás esélyei, egyik vagy másik államból beérkező hírek szerint ennek vagy annak a jelöltnek látszottak kedvezőbbé alakulni, beállott a szédületes hausse s ma Hayes, holnap Tilden ur volt a jósolt bukás legmélyebb mélységében, illetőleg a diadalmor magaslátán.

minden választásnál, és sehol nem oly nagy mértékben, mint Angliában. De az amerikai yankee, a világ e legravaszabb és mindenre képes népe tovább megy ez aránylag ártatlan csalásoknál. Ott napi renden van a választóknak hamis nevek alatti beírása, egy választónak több kerület választó-jegyzékébe beemésztése, rég meghalt embereknek a jegyzékbe fölvetése, hogy neveik alatt aztán mások szavazhassanak; jogosan beírt, de a választásra meg nem jelenhetett emberek neve alatt mások szavazása, sőt nem is létező emberek költött nevei alatt mások odatolakodása a szavazás urnáihoz.

Ily esetek százként, ezerekként fordultak elő az amerikai elnökválasztók megválasztásánál különösen a nagy és népes New-York-államban s itt is főként az örökké változó lakosságú és nagy forgalmu kereskedő városban, New-Yorkban emelkedett sok panasz, hogy a nagy többségben levő Tilden-párt tagjai közül sokan szavaztak más-más név alatt több kerületben.

eljárása igazolására. Némelyek bírják is kielégítőleg igazolni magokat, s ezek azonnal szabadon bocsáttatnak, a köterben töltött néhány órájuk kellemes és fölemelő emlékével persze, melyet senki el nem vehet tőlök. A ki igazolni nem bírja, azt vagy további igazolásra visszatartják s egy ideiglenes börtönhelyiségbe (vizsgálati fogságba) vezetik; vagy ha az általa elkövetett csalás egyszerűen evidenter kiderül, becsukják az állambörtönbe s aztán a törvényszék kimondja reá fogsága tartamát.

A szabadság kinövési, mondják erre sokan. Nem, mondjuk mi, az emberi természet rossz oldalainak következményei, melyek szabadságban úgy, mint leigázás alatt, kimutatják a foguk fehérét. Csalók voltak és lesznek mindenütt; s minél szentebb valamely eszme, mint pl. a polgári jog és szabadság s annak egyik emines attribútuma: a választási szabadság, annál gyakoribb a visszaélés vele és annál szegényesebb annak megbecstelentése!

Grand Miklós és Kovács Antal adnak ki Buzián... „Magyar méh” címmel. Vidéki lapjaink száma meg az „Udvarhelyi Híradó” ez. társadalmi hetilappal szaporodik, melyet Szakács Mózes tanár fog szerkeszteni Székely-Udvarhelyt, s ára egész évre 4 frt.

A „Természet” című természettudományi és földrajzi ismereteket terjesztő népszerű lap 9-ik évfolyamára hirdet előfizetést Berecz Antal tanár. A minden hó 1-én és 15-én megjelenő lap előfizetési ára egész évre 4 ft. Az 1875-ki párisi földrajzi kiállítás dísz-oklevéllel és másodosztályú éremmel kitüntették e közlőnt. A beküldött 1876-iki egész évfolyamban ugy magától a szerkesztőtől, mint több más szakfértől számos érdekes közleményt találok, s e lapot bizázt ajánlhatjuk az illető tudományok kedvelőinek figyelmébe.

Az egyházi lapirodalom köréből azt a változást jegyezhetjük föl, hogy a Kolozsvárt megjelenő „Erdélyi protestáns közlöny” szerkesztésétől Szász Gerő visszalépén, a lap vezetését Szász Domokos vette át mint szerkesztő és lapfőigazgató; s az első szám a szerkesztő tájékoztató cikkén kívül Szász Károly, Sámli László, Szilágyi Sándor, stb. tollából ad közleményeket; ára egész évre 6 frt. — A Budapesten megjelenő s dr. Ballagi Mór által szerkesztett „Protestáns egyházi és iskolai Lap”, mely első volt az ily irányú lapok közt, és sokáig egy-maga állott a téren, a jövő évvel már 20-ik évfolyamába lép. E széles körben ismeretes lap ma is a legterjedelmesebb prot. közlöny, s az összes prot. felekezetek érdekeit egyeztetve szolgálja. Ára egész évre 9 frt.

„Emlékkönyv”-et szerkeszt Gelléri Mór az 1876-ik évi szegedi országos kiállítás utóhangjául. Az „Emlékkönyv”, mely a kiállítás történetén kívül Bakai Nándor, Gelléri Mór és dr. Szabóczy Adolftól tartalmaz a kiállításra s ezzel kapcsolatban a magyar iparra vonatkozó szak-közleményeket, 15 ivnyi tartalommal, január végén jelenik meg s előfizetési ára 1 forint.

„Népszerű egészségtan” jelent meg Aigner Lajos kiadásában. A közhasznú füzetet dr. Lőrinczi Ferencz, külföldi szerzők nyomán, főleg népsikolák számára írta, de azért mások is haszonnal lapozgathatják. Ára 30 kr.

„Uj zeneművek. Táborcsy és Parsch kiadásában megjelentek: „Klarinétos az én nótiám fujja” sat., eszárás, zongorára szerző Tisza Aladár, ára 60 kr., „Cirkus-polka” s „Dans la Clairière” keringő ifj. Fahrbach Filóptól; az elsőnek ára 50, a másodiké 80 kr.

A népszínházban Soldosné fölléptei folytonos vonzerővel bírnak. A közelebbi napokban „A talléros pékné” operettet vették elő, mely most ismét az újdonság hatásával bír. A jövő héten adják elő Szigligeti „Kényes Bertók” című új népszínművét, melyet a népszínház számára írt; s ezt követi „A kapitány kisasszony”, bécsi operette Genétől.

A nemzeti színházban Donadio k. a. a közönség nagy tetésze közt folytatja vendégzereplését. Decz. 22-dikén lépett föl először a „Sevillai borbélyban” mint Rozina, s a közönség zajosan üdvözölte, mint régibb ismerősét. Aztán az „Alvájáró”-ban és „Hamlet”-ben énekel, mindig szorongásig telt nézőtér előtt, és osztatlan tetészt közt. Egyszerűsége, szindús játéka, s kifejező és finom árnyalatu éneke mindjárt meglepi azokat is, kik először hallják.

Közüntézetek, egyletek.

A Kisfaludy-társaság decz. 17-én tartott havi ülésén gr. Szécheny Antaltól Gyulai Pál olvasott föl „Shakespearei tanulmányok” cím alatt érdekes étekezést, melyben Szécheny a nagy brit költőtől nem a németek föltétlen bámulásával és vakisztelelével, hanem szelleme helyes fölfogásával szól, saját észinte benyomásai szerint. A tévesszel fogadott értékezés után György Vilmos a svéd Runeberg „Karácsony-est” című költeményének első részét olvasta föl, mely egy holtak hitt katona visszatéréseéről szól. Szász Károly a jövő ősre halasztotta felolvasását „Salamon” című nagy hőskölteményéből. — Következtek a folyó ügyek. A titkár jelenti, hogy a főváros hatósága Toldy hánvainak srboltot

ajándékozott a temetőben. Toldy síremlékének elkészítése ügyében egy bizottságot alakítottak, melynek tagjai: Pulszky, Ipolyi, Henszlmann, Keleti és Dégré.

A Petőfi-társaság legutóbbi ülésén 10 rendkívüli tagot választott, névszerint következőket: Petőfi István, Szabados János, Aigner Lajos, id. Ábrányi Kornél, E. Kovács Gyula, Bartók Lajos, Zalár, Feszt Imre, Neugebauer és Helfy Ignác. (A három utóbbi Petőfit sikerrel fordította.) A megnyitó ülés programját is véglegesen megállapította a társaság. Hét számból fog állni a következő sorrendben: 1) Elnöki megnyitó, Jókai Mórtól. 2) „Ideál” költemény, írta s előadja Szász Gerő. 3) „Petőfi és a kritika a negyvenes években”; írta s előadja Pulszky Ferencz. 4) „Petőfiről” költemény, írta Szabados János, előadja Névy László. 5) „Egy okos asszony” rajz, írta s előadja Balázs Sándor. 6) „Petőfi és barátai” írta Kertbeny, előadja Paulay Ede. 7) „A zászló”-költemény Ábrányi Emiltől, előadja Komócsy József. A nagy gyűlés új napján d. e. 10 órakor az akadémia nagy termében lesz.

Mi ujság?

Mai számunkkal veszik olvasóink a „Vasárnapi Ujság” 1876. évi folyamának tartalomjegyzékét.

Kossuthhoz Czeplédről egy számos tagu küldöttség megy Barraconneba, hogy személyesen adják át neki a képviselői mandátumot, melylyel e hó 27-én tisztelték meg Czepléd választói egyhangulag. A küldöttség ezenkívül ünnepélyesen folkéri Kossuthot, hogy tekintetbe véve az ország jelenlegi viszonyait, térjen haza, s az országgyűlésen foglalja el helyét. Másrészt a czeplédi választás némely eseményeiről is föl akarják világosítani, mert ugy tapasztalták Kossuthnak egy magánleveléből, hogy a czeplédi választás felől rossz információt kapott, nevezetesen azt, hogy nevét csak párt-taktikából használták föl. A küldöttség tagjainak számát 100—120-ra tervezik.

Abdul-Kerimnek a diszkardot vivő küldöttség január első napjaiban indul el, s Triesztből tengeren megy Konstantinápolyba, hol a küldöttség tisztelkedni fog a szultánnál, Mithát pasánál, Fazli pasánál és Klapka tábornoknál.

Petőfi Sándornak a kolozsvári muzeum számára megvétetni szándékolt karrarai márvány mellszobrára az udvartól érkezett be az első adakozás a bizottság pénztárnokához. Ugyanis beérkezett 25 frt, melyhez a királyné társalkodónője Ferenczy Ida k. a. 5 frttal, báró Nopcsa főudvarmester 10 frt s Rónay Jácint püspök, Mária Valeria főhercegnő nevelője szintén 10 frttal járultak.

Dr. Horváth Árpád a budapesti egyetemi könyvtár igazgatóságáról lemondva, működése alól január elején fölmentetik.

A zimonyi távírda-hivatal által a szerb-török háboru ideje alatt kifejtett rendkívüli buzgalomért több külföldi, angol, francia és orosz lap levelezői köszönő és elismerő nyilatkozatot intéztek Takács János magyar kir. országos főtávirda-igazgatóhoz.

Szylveszter éjszakáján a fővárosban a gázlámpák egész reggelig égni fognak. A hatóság azért rendelte el ezt, mivel köztapasztalás szerint Szylveszter estélyéről igen sok ember csak hajnalban szokott haza térni.

A jégzajlás a Dunán decz. 28-án nagy mérvben beállott, s a gőzököknek hirtelen kellett menekülni az újpesti kikötőbe. A városligeti tavon is erős jég képződött s így a korcsolyázás már közelebb kezdetét veheti.

Ritka hideg. Szent-Pétervárott e hó 22-én reggel 37. Celsius (30. Réaumur) fok volt a hideg. Ilyen fagy decemberben 1753 óta nem volt Pétervárott. 120 év óta csakis január hóban tudnak ehhez hasonló hideget, így 1868-ban, mikor a hideg 38 C. volt. A nagy hideg folytán Pétervárott a legtöbb iskolát is bezárták addig, míg a hideg legalább 20 fokra változik.

Sok tengeri szerencsétlenség történt decz. 20—25 közt a skót partok környékén. Egy Dun-

deeből érkezett sürgöny szerint a skót tengerpartokon 120 hajó jutott zántra vagy csapatot sziklához s az ezeknél szerencsétlenül járt emberek száma 200-ra tehető. Különösen sok hajótörtés történt a decz. 22—23 közötti éjjel, mikor is száz ember veszett el. A megsemmisült hajók között több német hajó is volt. Stonehavennél, Peterheadnál, Lossiemouthnál s más parti városnál számos hajó tökéletesen elsüllyedt.

Sikkasztás. Szegzárdon a borkereskedő részvény társulatpénztárában a felügyelő bizottság tizenkétezer forintnál nagyobb hiány nyomára jutott. Az összeget Sánta István, az intézet vezérigazgatója sikkasztotta el.

Bankócsinálók. Egész szövetséget fedeztek föl Bécsben, mely 1873 óta 10, 5 és 1 frtos bankjegyeket gyártott és terjesztett. Nagy mennyiségben becsatolták a forgalomba és főleg a múlt évben sok embert kényes helyzetbe hoztak, kiknél itt-ott fölfedeztek egy-egy hamisítványt. Végre sikerült kézrekeríteni a banda egyik tagját, Eisert Árpádot Pozsonyból, ki egy öt forintos fölváltásán rajta vesztett s hasztlan volt tagadás, rábizonyult a pénzhamisítás bűne, s vele volt társát is befogták. Eisert lakásán nem találtak ugyan hamisítványt, de igen festékeket, rajzeszközöket. A vizsgálat kiderítte a többit. A bankjegyeket Eisert rajzolta és egy könyvművész állította ki, s már három év óta szerencsével folytatták az üzletet.

Nagy tolvajbandát fogdosott össze a karczagi rendőrség Karczagról, Madarász és Szt. Imréről. Eddig huszan vannak befogva, kik az első vallatásnál 400 darab lúd, 37 darab sertés, 50 darab juh ellopását s több tanya feltörését beszéltek el.

Postarablás. Karácsony estéjén áradszebes és Orsova közt megtámadták a postakocsit, melyen többen utaztak. A kocsi a támadásra elfutott, de az utasok ellenállása a rablók támadását megghiúsította.

Ismét meglővődöztek egy gőzhajót a szerb partokról, Belgrad alatt, egy faluban. A „Hildegard” gőzösre löttek, de este történt s a sötétben nem lehetett megkülönböztetni sem az irányt, a honnan a lövés jött, sem a golyó nyomát nem lehetett megtalálni. Így a legújabb szerb merénylet nincs konstatálva.

A konstantinápolyi konferencia még eddig csupán egy gyűlést tartott, s a másodikat folyvást halogatja, mert azon már hozzá kellene látni a komoly és kényes kérdésekhez. Az előleges tanácskozások eddigi eseményeit az újabb hírek azzal a nevezetes magyarázattal bővítik, hogy Oroszország épen nem mondott le Bulgária megszállásáról, s s mivel Belgium nem hajlandó e zsanrdi szerpre, ő maga, az orosz, állja a gátat ismét. Szerbiába már meg is érkezett Nikitin orosz tábornok Csernajeff helyére, s a katonákhoz intézett beszédében elmondta, hogy az orosz czár parancsára ő veszi át a hadvezérséget. Salisbury marquis az előleges tanácskozások után közölte a szultánnal a megállapodásokat, s állítólag kijelentette, hogy ha a porta el nem fogadja a konferencia megállapodásait, az angol követ ott hagyja Konstantinápolyt, az angol hajóhad pedig a besikai öbölt. A szultán azt válaszolta, hogy ő mint alkotmányos uralkodó nem felelhet előbb, míg minisztereit meg nem hallgatja. Első eset, hogy egy szultán alkotmányos uralkodónak nevezi magát, de decz. 23-ika óta a török birodalomnak alkotmánya van, a vallások egyenjoguságával és a miniszterek felelősségével. Több angol lap czáfolja mintha Salisbury fenyegette volna a szultánt arra az esetre, ha a konferencia határozatait el nem fogadja. De minden arra mutat, hogy Salisbury az angol álláspontot közelebb hozta az oroszokéhoz. A hírek, melyek a bekérene nézve épen nem kecsegtetők, most egymást követik. A konferenciára előtérben megállapított 33 pontból Mithád pasa 25-ét nem talált elfogadhatónak. Említik Savfet pasa külügyminiszter azon mondatát is: „Ha két tollunkat akarják kitepni, vagy két fogunkat kiütni, eltérjük; de ha fejünket akarják leütni, akkor mégis csak jobban tesszük, ha védelmezzük magunkat.” Körben a hadi készülődések folynak török és orosz

részről egyaránt. És a rengeteg Oroszországnak azon módon kezdenek mutatkozni rejtegetett sebei. A szentpétervári lapok keseredetten írják az orosz arisztokrata körökről, melyek forradalomtól féltik a czár birodalmát, nem rokonszenveznek a déli szlávokkal s ellenei a háborúnak. A pétervári Kazán-templom előtt egy nagy csoport tüntet a szabadság mellett és beszédeket tart a Sziberiába hurczolt családokról; a megjelenő rendőrséget pedig elpáholja, ugy hogy katonaság tudja csak szétverni a tüntetést. A hadi készülődések kimerítették máris a birodalom gyöngye pénz-erejét, a kereskedelem pang, és Moszkvában egymást érik az előkelő kereskedők bukásai. A hadsereg csak lassan gyűl össze Kiseneff körül, mert a hadi készletek egy részét elikkasztották. Nincs elegendő téli ruha, a sereg egyrésze verhasban szenved, s az egész vidék minden lakható háza kórháznak van átalakítva. Maga a fővezér, Nikolai nagyherceg, szintén verhasban fekszik. A katonák fejelemeztelenek, kiespongek, s annyit itélnek el közülök, hogy azokat külön vonatok szállítják vissza naponként a birodalom különböző részeibe, fogságra. Meglehet, hogy mind e hírek tulzatosak. A béke javára még eddig nem szolgáltak, s a helyzet fenyegető jellegéből nem vontak el semmit. A szerb miniszterium hír szerint megmaradt „orosz utasítás kötetében” mondja egy hír, s hozzá teszi: „e tény Ausztria-Magyarország elleni állásfoglalásnak lehet tekinteni.” Legvégül pedig azt is föl kell jegyeznünk, hogy a fegyverszünetnek két heti meghosszabbítását jósolják.

Szerkesztői mondanivaló. X. Y. A világhírű szép költemény fordítását lapunk egy, ön előtt is ismert, barátjának adtuk át, az eredetivel összehasonlítás és véleményadás végett. Ez azonban megelégedeztet róla. Most elővette s a fordítást az eredetivel elég hűnek, formában elég csinosnak találta arra, hogy közölhető legyen, bár itt-ott még javíthatónak vélné. Oly költemény mint ez, — a legnagyobb műgondot igényli, hogy eredetileg világhírűleg méltóan jelenjék meg. Ha lesz ön még egy kevés türelemmel, emellett mégis ismerőnyt is hozzá fog járulni e ezél megközelítéséhez.

A decemberi kis ibolyácska... Bár ily alakban már meg volt énekelve irodalmunkban is, elég csinosan kezdődik, de befelé az olya prónai illusztrációja a „fekete karácsony, fehér husvét”-féle közmondásnak, hogy a költemény hangulata teljesen a földre esik általa. Ez az oka, hogy bár önnök tehetségéhez, korán már, szép reményeket kötöttünk, s ennek tetteleg tanujelét is adtuk, ez utjab közleményét sem közölhetjük.

Ujvére (a hazához) és Ujvére (S. Rózának) sílány rigmusok. A természet szépsége. Feltűnő ezikcesek. A természet szépségeiből csak a tájképek szépségét tudja kiemelni s azt is (a Humboldtól vett két hosszabb idézetet kivül) meglehetősen sekélyesen. A folytatáshoz azért sok reményt nem kötünk. Az előadás nyelve is minden lépten-nyomon a nyelvtanba ütöklik, különösen a magyar szöveg ellen gyakran vét. Nem használhatjuk.

Estertom. R. Gy. Ujabbán küldött két költeménye gyöngébb az előbbinél. Azt egyszer félretettük, gondolkodva: nem volna-e közölhető, s így történt, hogy tévedésből kétszer is emelítettük a mondani valókban. Ezeket egyenesen szétéltük. De ezzel nem akarjuk szétéltetni a reményt is, hogy öntől még közölhető is kaphatunk később.

Jelen számunk az utolsó ez évben, s a kiadó hivatal olvasóinkat az előfizetés mielőbbi beüldésére kéri, nehogy a lap küldésében késedelem vagy zavar álljon be. Előfizetőink sziveskedjenek megrendelésüknél nevéket, lakhelyüket s az utolsó postát világosan, olvashatólag kiírni; sőt legelőszérűbben járnak el, ha czimszalagjukat a postautalvány szélére ragasztva beküldik a kiadó-hivatalnak.

Halálozások.

A legfőbb bírói karnak ismét két tagja hunyt el: Monasterly Sándor, a legfőbb törvényszék bírása 52 éves korában, és Fluk Ede, a volt hétszemélyes tábla nyugalmazott bírása, ki jeles jogtudós volt, s 76 éves korában érte utól a halál. Fluk a szabadságharc alatt a királyi ügyek igazgatója volt, s midőn 1849-ben rendeletet kapott, hogy a koronát távolítsa el a hivatalos pecsétől, felszólalt ez ellen, mondván, hogy neki, mint a szent korona ügyészének tiltakoznia kell a magyar korona tekintélyének megcsönkítése ellen. Mindamellett a szabadságharc után elmozdították hivatalából; de később visszahelyezték. Akkor igyekezett sokak szenvedését s a vagyonvesztetteket országt elnyhíteni. Elhunytak még: Kovács Béla, a dömlői apát-ság érdemes berjele. — Zakony Ferenc, a szabadságharc egyik bajnoka, Gyöngyösön Dede Károly, a közlekedési miniszterium szorgalmas tisztviselője, 33 éves korában. — Kulcsár Dániel ügyvéd és Debreczen egyik közbeesülésben élt polgára 58 éves korában. — Marek Antal, az állami rendőrség tevékeny tisztviselője, 51 éves korában. — Özv. Chokessa Rafaelné szül. Otlik Mária asszony, Lukács Mórcaznak, a Kisfaludy-Társaság elnökének unoka-nővére. — János Mihály, székelyudvarhelyi törvényszéki bíró, 25 éves korában. — Gr. Berényi Ferencné, szül. B. Orszy Ágnes, 50 éves korában Bodokon. — Néhai Urházy György ismert nevű publicista özvegye, szül. Maierffy Mária 63 éves

korában Budapesten. — Németh Lujza, Németh legfőbb ítélőszéki bíró leánya, 25 éves korában. — Latinovics Lajosné szül. Antunovics Anna 84 éves korában Szabadkán.

Szerkesztői mondanivaló.

X. Y. A világhírű szép költemény fordítását lapunk egy, ön előtt is ismert, barátjának adtuk át, az eredetivel összehasonlítás és véleményadás végett. Ez azonban megelégedeztet róla. Most elővette s a fordítást az eredetivel elég hűnek, formában elég csinosnak találta arra, hogy közölhető legyen, bár itt-ott még javíthatónak vélné. Oly költemény mint ez, — a legnagyobb műgondot igényli, hogy eredetileg világhírűleg méltóan jelenjék meg. Ha lesz ön még egy kevés türelemmel, emellett mégis ismerőnyt is hozzá fog járulni e ezél megközelítéséhez.

A decemberi kis ibolyácska... Bár ily alakban már meg volt énekelve irodalmunkban is, elég csinosan kezdődik, de befelé az olya prónai illusztrációja a „fekete karácsony, fehér husvét”-féle közmondásnak, hogy a költemény hangulata teljesen a földre esik általa. Ez az oka, hogy bár önnök tehetségéhez, korán már, szép reményeket kötöttünk, s ennek tetteleg tanujelét is adtuk, ez utjab közleményét sem közölhetjük.

Ujvére (a hazához) és Ujvére (S. Rózának) sílány rigmusok. A természet szépsége. Feltűnő ezikcesek. A természet szépségeiből csak a tájképek szépségét tudja kiemelni s azt is (a Humboldtól vett két hosszabb idézetet kivül) meglehetősen sekélyesen. A folytatáshoz azért sok reményt nem kötünk. Az előadás nyelve is minden lépten-nyomon a nyelvtanba ütöklik, különösen a magyar szöveg ellen gyakran vét. Nem használhatjuk.

Estertom. R. Gy. Ujabbán küldött két költeménye gyöngébb az előbbinél. Azt egyszer félretettük, gondolkodva: nem volna-e közölhető, s így történt, hogy tévedésből kétszer is emelítettük a mondani valókban. Ezeket egyenesen szétéltük. De ezzel nem akarjuk szétéltetni a reményt is, hogy öntől még közölhető is kaphatunk később.

Legelőszérűbb politikai magyar napilap.

Előfizetési felhívás

NEMZETI HIRLAP

III. évfolyamára.

A „Nemzeti Hírlap” tárgyalja a politikai napi kérdéseket rövid, velős, népszerűen tartott vezérezikkekben és kisebb közleményekben. Itt megtalálja az olvasó a törvényhozás híreiről, bizottságok, szakbizottságok, pártklubok tanácskozásairól rövid, de kimerítő tudósításokat, távirati és újságírói rovatában a legújabb híreket. A „Nemzeti Hírlap”, — mint eddig — mindennap egy iven, a szükséges képest, 50—100-szor féllyny mel-léklettel, ünnep utáni napokban pedig féllyen fog megjelen-ni; s ezental is a legelőszérűbb napilap marad, mely a politikai hirlapolvasó igényeit kielégítheti.

A „Nemzeti Hírlap” előfizetési ára:

Table with 2 columns: Term (Egész évre, Félévre, Negyedévre, Egy óra) and Price (16 frt — kr., 8 „ — „, 4 „ — „, 1 „ 40)

Az előfizetési pénzek a „Nemzeti Hírlap” kiadó-hivatalába (Budapest, Franklin-Társulat egyetem-utca 4-ik szám) intézendik, legelőszérűbben postautalvány útján.

Előfizetési felhívás

KELET NÉPE

III. évfolyamára.

A KELET NÉPE bátran és határozottan kitűzte az ellenzéki zászlót ezelőt másfél évvel, bátran és határozottan fogja azt lobogtatni az új évben is.

A KELET NÉPE a konzervatív irány határozott képviselője, minden jóra való törekvésének erélyes támogatója, minden visszaélések, romlottságnak kérihletlen ostorozója maradánd ezután is.

A KELET NÉPE hetenként hatszor egy nagy iven — a szükséges képest féllyny mel-léklettel — ünnep utáni napokon pedig féllyen mint esti lap, tehát minden-nap megjelenik.

A „Kelet Népe” előfizetési ára:

Table with 2 columns: Term (Egész évre, Félévre, Negyedévre, Egy óra) and Price (20 frt — kr., 10 „ — „, 5 „ — „, 1 „ 80)

Az előfizetési pénzek legelőszérűbben postautalvány útján, s „Kelet Népe” kiadó-hivatalába (Budapest, egyetem-utca 4-dik szám, a Franklin-Társulat épületébe küldendő.

Tartalom.

Donadio Bianka (arezképpel). — Archimedes pontja (vége). — Az európai diplomaták Konstantinápolyban (kilenc arezképpel). — II. Mohamed szulán bevonulása Konstantinápolyba (képpel). — Strogoff Mihály utazása (képpel). — Egyveleg. — Melléklet: Csallósk az amerikai elnökválasztásnál (képpel). — A karthianus nagy zárójára Franciászországban. — Kis és nagy dolgok. — Irodalom és művészet. — Közüntézetek, egy-letek. — Mi ujság? — Halálozások. — Szerkesztői mondanivaló. — Heti-naptár.

HETI-NAPTÁR.

Table with 6 columns: Hétfő és hetilap, Katolikus és protestáns naplár, görög-orszi naptár, Izraeliták naptára, Nap, Hold. Rows include dates from 31 Vasár to 6 Szomb.

Egy hatvan használt petít sor, vagy annak helye egyeztetéskor...

HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatalunk számára hirdetőanyagok elfogadása...

ÉLET-ITAL.

ÉLET-ITAL. kitűnő házaszer, váltó és moesárlás, bel és gyomorgócs, epe...

Figyelmeztetés. Minthogy újabb időben több vevőm által a „Sós-borszesz”...

Alkalmos és ujévi ajándékok az 1877. január 2-diki húzásokra kaphatók...

Rosenfeld Albert francia és angol illatszerek és pipere-cikkek raktára...

Strobl, Baris és Kollerich gépgyára. Szabadalmazott széna-sajtókat...

Háztartásoknak LOUISEGLÜCK-SZALONSZÉN ajánljatik a legjobb porosz...

A HAZA BÖLCSE. EMLÉKKÖNYV. ÁLDOR IMRE. Szerkesztette...

Walser Ferencz első magyar gép- és tűzoltószergyár harang és ércöntődjé...

Semmi sem jobb a haj növésének fentartására és elmozdítására...

Rezeda-göndörítő-pomádé hullámos alakot...

PURITAS haj-ijító tej. „Puritas” nem hajfesték, hanem tejemű folyadék...

Birtok. Megvételre kerestetik egy kisebb BIRTOK. Az ajánlatok X. X. betűk alatt...

Lidércz naptár 1877-ik évre. Kalandok, bünesetek, tünderregék, csodás tünetek...

TALÁLmányok Könyve. Ismeretek a kézmű- és műipar mezejéről. Ezen mű 40 füzetben fog megjelenni...

4 frt 50 kr. o. é. az ára az alábbi tárgyaknak együttvéve...

REICHARD LIPÓT. 2617 Bécs, VIII. Alserstrasse 47.

Boldog karácsonyt. innepeltem, mert egy utasítással, melyet egy pár héttel...

A kandalló mellett. Beszély- és rajzgyűjtemény. Irta FAJNALKA.

EGÉSZSÉG, IFJUI ÉLETERŐ ÉS SZÉPSÉG... BANYAY LITERÁTI KÁROLY

VICTORIA PARFÜM... JUVENTAS HAJFÉJTŐ... A hajkorpát rogtón elisztítja...

AROMATIN SZÁJVIZ... VENUS SZÉPSÉGPOR... BRILLIANS FOGPOR

AMANTINE SZÉPÍTŐVIZ... KÉZTÖRTÉTT BAJUSZPEDRÓ... KÉZTÖRTÉTT BAJUSZPEDRÓ

KÉZTÖRTÉTT BAJUSZPEDRÓ... KÉZTÖRTÉTT BAJUSZPEDRÓ

KÉZTÖRTÉTT BAJUSZPEDRÓ... KÉZTÖRTÉTT BAJUSZPEDRÓ

KÉZTÖRTÉTT BAJUSZPEDRÓ... KÉZTÖRTÉTT BAJUSZPEDRÓ

KÉZTÖRTÉTT BAJUSZPEDRÓ... KÉZTÖRTÉTT BAJUSZPEDRÓ

KÉZTÖRTÉTT BAJUSZPEDRÓ... KÉZTÖRTÉTT BAJUSZPEDRÓ

KÉZTÖRTÉTT BAJUSZPEDRÓ... KÉZTÖRTÉTT BAJUSZPEDRÓ

KÉZTÖRTÉTT BAJUSZPEDRÓ... KÉZTÖRTÉTT BAJUSZPEDRÓ

KÉZTÖRTÉTT BAJUSZPEDRÓ... KÉZTÖRTÉTT BAJUSZPEDRÓ

KÉZTÖRTÉTT BAJUSZPEDRÓ... KÉZTÖRTÉTT BAJUSZPEDRÓ

KÉZTÖRTÉTT BAJUSZPEDRÓ... KÉZTÖRTÉTT BAJUSZPEDRÓ

KÉZTÖRTÉTT BAJUSZPEDRÓ... KÉZTÖRTÉTT BAJUSZPEDRÓ

KÉZTÖRTÉTT BAJUSZPEDRÓ... KÉZTÖRTÉTT BAJUSZPEDRÓ

KÉZTÖRTÉTT BAJUSZPEDRÓ... KÉZTÖRTÉTT BAJUSZPEDRÓ

KÉZTÖRTÉTT BAJUSZPEDRÓ... KÉZTÖRTÉTT BAJUSZPEDRÓ

KÉZTÖRTÉTT BAJUSZPEDRÓ... KÉZTÖRTÉTT BAJUSZPEDRÓ

KÉZTÖRTÉTT BAJUSZPEDRÓ... KÉZTÖRTÉTT BAJUSZPEDRÓ

KÉZTÖRTÉTT BAJUSZPEDRÓ... KÉZTÖRTÉTT BAJUSZPEDRÓ

Valódi HAJFONATOK... 2 ft 50 kr.

BALSAMIN HAJESSENTIA... BALSAMIN PONADÉ.

Temesváry Mór... csipő-gyára

PILEPSIE... (nehézkör) levél után gyógyítatik

PILEPSIE... (nehézkör) levél után gyógyítatik

PILEPSIE... (nehézkör) levél után gyógyítatik

PILEPSIE... (nehézkör) levél után gyógyítatik

PILEPSIE... (nehézkör) levél után gyógyítatik

PILEPSIE... (nehézkör) levél után gyógyítatik

PILEPSIE... (nehézkör) levél után gyógyítatik

PILEPSIE... (nehézkör) levél után gyógyítatik

PILEPSIE... (nehézkör) levél után gyógyítatik

PILEPSIE... (nehézkör) levél után gyógyítatik

PILEPSIE... (nehézkör) levél után gyógyítatik

PILEPSIE... (nehézkör) levél után gyógyítatik

PILEPSIE... (nehézkör) levél után gyógyítatik

PILEPSIE... (nehézkör) levél után gyógyítatik

PILEPSIE... (nehézkör) levél után gyógyítatik

PILEPSIE... (nehézkör) levél után gyógyítatik

PILEPSIE... (nehézkör) levél után gyógyítatik

PILEPSIE... (nehézkör) levél után gyógyítatik

Valódi perzsa... Valódi perzsa, minden rovarirtópor...

Valódi perzsa... Valódi perzsa, minden rovarirtópor...

Valódi perzsa... Valódi perzsa, minden rovarirtópor...

Valódi perzsa... Valódi perzsa, minden rovarirtópor...

Valódi perzsa... Valódi perzsa, minden rovarirtópor...

Valódi perzsa... Valódi perzsa, minden rovarirtópor...

Valódi perzsa... Valódi perzsa, minden rovarirtópor...

Valódi perzsa... Valódi perzsa, minden rovarirtópor...

Valódi perzsa... Valódi perzsa, minden rovarirtópor...

Valódi perzsa... Valódi perzsa, minden rovarirtópor...

Valódi perzsa... Valódi perzsa, minden rovarirtópor...

Valódi perzsa... Valódi perzsa, minden rovarirtópor...

Valódi perzsa... Valódi perzsa, minden rovarirtópor...

Valódi perzsa... Valódi perzsa, minden rovarirtópor...

Valódi perzsa... Valódi perzsa, minden rovarirtópor...

Valódi perzsa... Valódi perzsa, minden rovarirtópor...

Valódi perzsa... Valódi perzsa, minden rovarirtópor...

Valódi perzsa... Valódi perzsa, minden rovarirtópor...

Valódi perzsa... Valódi perzsa, minden rovarirtópor...

Valódi perzsa... Valódi perzsa, minden rovarirtópor...

Sylvester-esti és újévi tréfa... Hév-képek... Borítékban 12 darab 60 kr.

Előfizetési felhívás... „BUDAPESTI BAZÁR”... című legzebb és leghasználhatóbb divatlapra.

A FRANKLIN-TÁRSULAT... VIRÁGREGÉK... TOMPA MIHÁLY.

Kiss József KÖLTEMÉNYEI... Már teljesen megjelent.

PÉNZ... Hivatalnokok, jogászok, papok tanítók vegyreszek...

Az egészség a legnagyobb kincs... Hozzok Emilia... Ezen közzététel után Budapesti valódi minőségben...

Ca. és kir. szabadalm. a maga nemében egyetlen hatáson patkány és egér-irtópor... Borítékban 12 darab 60 kr.

Ca. és kir. szabadalm. a maga nemében egyetlen hatáson patkány és egér-irtópor... Borítékban 12 darab 60 kr.

Ca. és kir. szabadalm. a maga nemében egyetlen hatáson patkány és egér-irtópor... Borítékban 12 darab 60 kr.

Ca. és kir. szabadalm. a maga nemében egyetlen hatáson patkány és egér-irtópor... Borítékban 12 darab 60 kr.

Ca. és kir. szabadalm. a maga nemében egyetlen hatáson patkány és egér-irtópor... Borítékban 12 darab 60 kr.

Ca. és kir. szabadalm. a maga nemében egyetlen hatáson patkány és egér-irtópor... Borítékban 12 darab 60 kr.

Ca. és kir. szabadalm. a maga nemében egyetlen hatáson patkány és egér-irtópor... Borítékban 12 darab 60 kr.

Ca. és kir. szabadalm. a maga nemében egyetlen hatáson patkány és egér-irtópor... Borítékban 12 darab 60 kr.

Ca. és kir. szabadalm. a maga nemében egyetlen hatáson patkány és egér-irtópor... Borítékban 12 darab 60 kr.

Ca. és kir. szabadalm. a maga nemében egyetlen hatáson patkány és egér-irtópor... Borítékban 12 darab 60 kr.

Ca. és kir. szabadalm. a maga nemében egyetlen hatáson patkány és egér-irtópor... Borítékban 12 darab 60 kr.

Ca. és kir. szabadalm. a maga nemében egyetlen hatáson patkány és egér-irtópor... Borítékban 12 darab 60 kr.

Ca. és kir. szabadalm. a maga nemében egyetlen hatáson patkány és egér-irtópor... Borítékban 12 darab 60 kr.

Ca. és kir. szabadalm. a maga nemében egyetlen hatáson patkány és egér-irtópor... Borítékban 12 darab 60 kr.

Ca. és kir. szabadalm. a maga nemében egyetlen hatáson patkány és egér-irtópor... Borítékban 12 darab 60 kr.

Ca. és kir. szabadalm. a maga nemében egyetlen hatáson patkány és egér-irtópor... Borítékban 12 darab 60 kr.

Ca. és kir. szabadalm. a maga nemében egyetlen hatáson patkány és egér-irtópor... Borítékban 12 darab 60 kr.

Ca. és kir. szabadalm. a maga nemében egyetlen hatáson patkány és egér-irtópor... Borítékban 12 darab 60 kr.